

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANA BİLİM DALI
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

**İLK OKUMA YAZMA
ÖĞRETİMİNDEKİ DEĞİŞİKLİKLER
ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
YRD. DOÇ. DR. ÖNDER PİLTEN

HAZIRLAYAN
MELEK DEMİREL

KONYA - 2006

ÖZET

İlk okuma yazma becerisi, öğrenilerek kazanılan birçok öğrenme gücünü içinde taşıyan ve hayat boyu devam eden, başka zihinlerde kişinin iletişim kurmasını sağlayan faydalı ve sürekli bir beceridir. Hayat boyu insan yaşamını etkileyen okuma yazma öğretiminin temelleri birinci sınıfta atılmaktadır. Bu nedenle öğrenciler için gerekli olan ilk okuma yazma becerilerinin kazandırılmasında, ilk okuma yazma öğretim yöntemleri farklı bir yere sahiptir. Eğitim alanında meydana gelen gelişmelere bağlı olarak pek çok ülke ilk okuma yazma da yöntem değişikliğine gitmiştir. Bu gelişmeler ışığında ülkemizde de; 2004 yılında yenilenen Türkçe Programıyla değişikliğe gidilmiş ve ilk okuma ve yazma öğretiminde Ses Temelli Cümle Yöntemi'nin uygulanması istenmiştir. Bu araştırmada; ilköğretim birinci sınıf öğretmenlerinin “Ses Temelli Cümle Yöntemi’ni uygulamaları, uygulamada karşılaştıkları problemleri ve problemlerin çözümüne yönelik önerileri nelerdir?” sorusuna cevap aranmaktadır. Bu amaçla; Konya İli, Seydişehir İlçesi resmi ilköğretim okullarında görevli, 50 birinci sınıf öğretmenine 20 sorudan oluşan bir anket uygulanmış ve 10 birinci sınıf öğretmeni ile görüşmeler yapılmıştır.

Araştırmanın sonuçlarını şöyle özetlemek mümkündür:

- 1- Üniversitelerde verilen ilk okuma yazma öğretimi bilgisi yeterli değildir.
- 2- Hizmetiçi eğitimlerde verilen ilk okuma yazma öğretimi bilgisi yeterli değildir.
- 3- Öğretmenler Ses Temelli Cümle Yöntemi hakkında yeterli bilgiye sahip değildir.
- 4- Veliler, Türkçe Müfredatı’nda yapılan yenilikler hakkında yeterli bilgiye sahip değildirler.

Anahtar Kelimeler: İlk okuma yazma, Ses Temelli Cümle Yöntemi.

SUMMARY

The first reading skill, which is gained by learning and containing lots of learning difficulties inside, and helps the body to communicate with other minds, is a useful and lifelong lasting skill. The first steps of reading and writing teaching which affects the body's life are started in the first class. In this research; the answer of the question "The practice of sound depending sentence method and problems on practicing it and the solutions" will be searched. A 20 questions question are to 50 first class teachers working in state primary schools in Seydişehir in Konya is applied and interviewed with 10 teachers.

It is possible to summarize the results of the research like this:

1. The first writing and reading knowledge which is given at universities enayh isn't.
2. The first writing and reading knowledge which is given by the government at shools to sport teachers isn't enough.
3. Teachers don't have enough knowledge about sound depending sentence method.
4. The parents of the students don't have enough knowledge about the changings on Turkish curriculum.

Key Words: The first reading and writing, Sound Depending Sentence Method,

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
SUMMARY	ii
İÇİNDEKİLER	iii
TABLolar LİSTESİ	v
ÖNSÖZ	vi

BÖLÜM I

GİRİŞ	1
PROBLEM	1
ALT PROBLEMLER	3
ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	4
SAYILTIAR	5
SINIRLILIKLAR	5
TANIMLAR	5

BÖLÜM II

LİTERATÜR TARAMASI	7
A: Literatüre Göre İlk Okuma Yazma Öğretimi	7
1. Eğitimde İlk Okuma ve Yazmanın Önemi	7
2. Okuma ve Yazma Kavramları	9
2.1. Okuma	9
2.2. Yazma	10
3. İlk Okuma Yazmada Öğretmen Hazırlıkları	11
4. İlk Okuma Yazmada Başarının Sırrı	13
5. İlk Okuma Yazmada Daha Önce Kullanılan Yöntemler	14
B: Ses Temelli Cümle Yöntemi	16
1. Yöntemin Özellikleri	17
2. Yöntemin İlkeleri	18
3. Yöntemin Aşamaları	19
4. Yöntemin Uygulanması	19
C: Bitişik Eğik Yazı	29

BÖLÜM III

YÖNTEM	31
ARAŞTIRMANIN MODELİ.....	31
EVREN VE ÖRNEKLEM	31
VERİLERİN TOPLANMASI.....	33
VERİLERİN ÇÖZÜMÜ VE YORUMLANMASI.....	33

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR	35
A. Anket Sonuçlarına Ait Bulgular Ve Yorumlar.....	35
B. Görüşme Sonuçlarına Ait Bulgular Ve Yorumlar	44
C. Elde Edilen Verilerin Birlikte Değerlendirilmesi.....	50

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER	51
KAYNAKÇA	53

EKLER:

Ek 1: Anket Formu

Ek 2: Görüşme Formu

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1	21
Tablo 2.....	28
Tablo 3.....	32
Tablo 4.....	35
Tablo 5.....	36
Tablo 6.....	37
Tablo 7.....	37
Tablo 8.....	38
Tablo 9.....	39
Tablo 10.....	39
Tablo 11.....	40
Tablo 12.....	40
Tablo 13.....	41
Tablo 14.....	41
Tablo 15	42
Tablo 16	42
Tablo 17.....	43

ÖNSÖZ

Bugünün çocukları, insan zekâsına dayalı olan teknolojinin hızla değiştii bir dünyada yaşamaktadır. Pek çok çocuk, bilgisayar, cep telefonunu ve internet ağını rahatça kullanabilmektedir. Böyle baş döndürücü teknolojik gelişmelere ayak uydurabilmek için çok miktarda ve farklı türde bilginin kısa sürede işleme dönüştürülmesi gerekmektedir. Bunu yapabilmenin temeli de yeterli ve nitelikli okuryazarlıktan geçer. Okuma yazmanın temelleri de, ilköğretimde yapılan “İlk Okuma Yazma” çalışmaları ile atılmaktadır.

Ülkemizde ilk okuma yazma öğretimine bağlı birçok bilimsel araştırma yapılmaktadır. Bu araştırmalar Türkçe Programında bir takım düzenlemeleri beraberinde getirmektedir.2004 öğretim yılında Türkçe Programında yeniliğe gidilerek ilk okuma yazma öğretiminde 1981 yılından beri uygulanan Cümle Çözümleme Yönteminden vazgeçilmiş, yerine Ses Temelli Cümle Yöntemi'nin uygulanması istenmiştir. Biz de bu çalışmamızda; ilköğretim birinci sınıf öğretmenlerinin Ses Temelli Cümle Yöntemi'ni uygulamaları, uygulamada karşılaştıkları problemleri ve problemlerin çözümüne yönelik önerilerine yer vereceğiz. Amacımız, bu alanda araştırma yapan sınıf öğretmenlerine ve aday öğretmenlere yardımcı olmaktır.

Bu çalışmada bana yardımcı olarak desteğini esirgemeyen tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Önder PİLTEN' e ve diğer hocalarıma, değerli meslektaşlarıma ve aileme teşekkür ederim.

Sevgi ve saygılarımı sunarım...

Melek DEMİREL

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde; “araştırma problemine”, “alt problemlere”, “araştırmanın önemine”, “sayıtlara”, “sınırlılıklara” ve “bazı tanımlara” yer verilmiştir.

PROBLEM

Eğitim, öğrencide istenilen davranışları geliştirmek, öğrencideki kusurlu davranışları düzeltmek ve istenmeyen davranışları silmek amacıyla yapılmaktadır.

Eğitim, insanlığın yaradılışından beri süre gelen bir etkinliktir. Her insan doğduğu günden itibaren bir çevre içerisinde yaşamakta ve bu çevrenin sosyal ve fiziksel boyutundan uyum davranışı yoluyla etkilenmektedir. Birey, üyesi bulunduğu toplumun gelişmesi ve devamlılığının sağlanması açısından eğitime ihtiyaç duymaktadır. Buna bağlı olarak her kuşak kendinden önceki kuşakların bilgi birikimlerini kazanmak ve onları geliştirmek zorundadır (Keskinlik, 2005).

Yeni bin yıla girerken dünyanın daha da küçüldüğüne, kaynakların hızla tükendiğine, gelir dağılımındaki dengesizliğin arttığına, milletlerin ve devletlerin sürekli barıştan hatta evrensel bir barıştan söz etmelerine rağmen evrensel barışsızlığın yayıldığına ve öğretmenlik mesleğinin itibarının gittikçe düştüğüne ve eğitimde niteliksizliğin arttığına bütün çıplaklığıyla tanık olmaktadır. Böyle bir ortam içerisinde geleceğin teminatı olan çocuklarımızı nasıl yetiştireceğiz? sorusunun tek cevabı “nitelikli eğitim ve öğretim” olsa gerek.

Günümüzün nitelikli eğitim ve öğretimi bireyleri ön plana çıkararak, onlardaki kapasitenin üreticiliğe nasıl dönüştürüleceğini, sorgulayan, araştıran, kişilik gelişimine önem veren disiplinler arası yaklaşımla hareket eden bir anlayışı ön görmektedir. Bütün bu söylenenlerin gerçekleşmesi çocuğun ilk günden itibaren nitelikli eğitim ve öğretim imkânlarına kavuşmasıyla mümkün olabilir. Bu eğitim imkânlarından ilki ve en önemlisi okuma ve yazmadır. Okuma ve yazma işi sadece yazılı ve yazısız materyalleri aktarma değil; aynı zamanda anlama ve hissetme işidir. Öncelikle de biz yetişkinler bunu anlamak ve hissetmek durumundayız. Çünkü “bir neslin kaderini, bir evvelki nesil tayin eder.” diyor Konfüçyüs (Akyol, 2005).

İlk okuma yazma, ilköğretime başlayan öğrencinin ilk ve temel dersidir. Çünkü okuma yazma Farabi'nin tanımladığı anlamda “alet” (ya da araç) niteliğinde bir öğrenmedir. Okuma yazmayı öğrenen birey bu ders konularını kavramakla önemli bir araç

elde etmekte, sorunlarını bu araçla çözmektedir. Öyleyse bu araca sahip olmalıdır. Amaç okumayı öğrenmek değil, öğrenmek için okumayı araç olarak kullanmayı öğrenmektir (Çınar, 2002).

Bunun içindir ki ilköğretim ilk okuma yazma öğretimi ile başlar. Böylece ilköğretimin birinci sınıfında en önemli ve öncelikli ders Türkçe' dir.

Her öğrenme gibi ilk okuma ve yazma öğrenmenin de olumlu yaklaşımlarla ve doğru yöntemlerle yapılması gerekir. İlk okuma yazma öğretiminde abece, harf, ses, sözcük, tümce ve öykü yöntemleri kullanılabilir (M.E. B, Türkçe Programı,1997).

Aile çevresinden yeni bir çevreye geçiş yapan birinci sınıf öğrencileri büyük bir karmaşa içerisindedir. Bu dönemde birinci sınıf öğretmeni planlı hareket etmelidir. İlk okuma yazma öğretiminde öğretmen tarafından yapılacak bir hata öğrencinin okuma yazma mekanizmasının gecikmesine neden olabilmektedir.

Okuma yazma etkinliği sadece göz-motor koordinasyonu, işitme ve görme organlarını ilgilendiren bir olay değildir.

İlk okuma yazma öğretimi; öğrencilerin zihinsel, duygusal ve sosyal becerilerinde önemli değişimlere neden olmaktadır. Bu değişimler öğrencinin hayat boyu kullandığı sıralama, sorgulama, ilişki kurma, metinler arası anlam kurma, tahmin etme gibi zihinsel becerilerini de geliştirmektedir (M.E. B, Türkçe Programı,2005).

Öğrencilere yukarıda belirtilen nitelikleri kazandırmada ilk okuma yazma öğretim yöntem ve uygulamalarının da büyük rolü vardır. Seçilen yöntem ile öğretilecek konu arasında aykırılık yoksa öğretimde başarı daha artacaktır.

Ülkemizde anadil öğretiminde ilk okuma yazma öğretimine bağlı olarak pek çok bilimsel araştırma yapılmıştır. Türkçe dersinin hedeflerine, öğrencinin gelişim düzeyine uygun olarak çeşitli ilk okuma yazma yöntemleri denenmiştir. Yapılandırmacı Yaklaşımına göre hazırlanan "2005 Yeni İlköğretim Türkçe Programı" ile birlikte tümdengelim metodunun ortadan kaldırarak "Ses Temelli Cümle Yöntemi'nin" uygulanması hedeflenmiştir.

Bu araştırmada; ilköğretim birinci sınıf öğretmenlerinin Yeni İlköğretim Türkçe Programıyla ilk okuma yazma öğretiminde uygulanması hedeflenen Ses Temelli Cümle Yöntemi'ne ilişkin yaptıkları uygulamalar, uygulama sürecinde karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların çözümüne yönelik önerilerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır.

ALT PROBLEMLER

Yukarıdaki genel amaca uygun olarak aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Öğretmenlerin lisans döneminde verilen “İlk okuma yazma öğretimi” dersinin içeriğine ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Öğretmenlerin ilk okuma yazma öğretiminde karşılaşılan problemlerin çözümünde öğretmenin rolüne ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Öğretmenlerin ses temelli cümle yöntemi hakkındaki bilgilerinin yeterliğine ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Öğretmenlerin ses temelli cümle yöntemi hakkında verilen hizmet içi eğitim ve seminerlerin içeriğinin yeterliliğine ilişkin görüşleri nelerdir?
5. Öğretmenlerin ses temelli cümle yöntemi hakkında velilerin bilgisinin yeterliliğine ilişkin görüşleri nelerdir?
6. Öğretmenlerin ses temelli cümle yönteminin öğrenci gelişim düzeyine uygunluğu hakkındaki görüşleri nelerdir?
7. Öğretmenlerin ses temelli cümle yönteminin okuma hızını arttırıp arttırmadığına ilişkin görüşleri nelerdir?
8. Öğretmenlerin ses temelli cümle yönteminin öğrencilerin akademik benlik algılarını yükseltmede etkili olup olmadığına ilişkin görüşleri nelerdir?
9. Öğretmenlerin ses temelli cümle yönteminin uygulanmasında öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerini arttırıcı çalışmalara ayrılması gereken zamana ilişkin görüşleri nelerdir?
10. Öğretmenlerin ses temelli cümle yöntemi için kabul edilen bitişik eğik yazının uygunluğuna ilişkin görüşleri nelerdir?
11. Öğretmenlerin ses temelli cümle yöntemi için kabul edilen bitişik eğik yazı hakkındaki bilgi yeterliliklerine ilişkin görüşleri nelerdir?
12. Öğretmenlerin ses temelli cümle yöntemi için kabul edilen bitişik eğik yazının öğrencilerin gelişim düzeylerine ve okuma hızlarına uygunluğu hakkındaki görüşleri nelerdir?

13. Birinci sınıf öğretmenlerinin Ses Temelli Cümle Yöntemi ile Cümle Çözümleme Yöntemi'ni okuryazarlık bakımından karşılaştırmalarına ilişkin görüşleri nelerdir?

14. Birinci sınıf öğretmenlerinin Ses Temelli Cümle Yöntemi ve uygulamalarının eğitim sistemine olumlu ya da olumsuz katkılarına ilişkin görüşleri nelerdir?

Aşağıdaki sorulara araştırmanın nitel bölümünde cevap aranmıştır.

15. Birinci sınıf öğretmenlerinin Ses Temelli Cümle Yöntemi'nin uygulanması sürecinde karşılaştıkları problemler nelerdir?

16. Birinci sınıf öğretmenlerinin Ses Temelli Cümle Yöntemi'nin uygulanması sürecinde karşılaştıkları problemler için çözüm önerileri nelerdir?

17. Birinci sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazı uygulamasında karşılaştıkları problemler için çözüm önerileri nelerdir?

ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

İnsan yaşantılarının temelinde dile hâkim olmak ve dili iyi kullanmak yatmaktadır. Bu nedendir ki, ulusal dilin öğretimi eğitim sistemlerinde önemli bir yere sahiptir. Hiçbir toplum çocukların çevreden öğrendiği basit konuşma dili ile yetinmez. Bunun için tüm eğitim öğretim etkinlikleri ulusal dille yapılır. İlk okuma yazma öğretiminde de başlangıç bu dilin öğretimidir. Okuma yazmayı öğrenmek bireyin kendi ayakları üzerinde durmasını sağlayan bir etkinliktir. Okuryazar olmadan en basit etkinliklerden karmaşık bilimsel, teknolojik ve siyasal etkinliklerden çağdaşlığa ait ne varsa hiçbirinden yararlanılamaz. Öyleyse okuma yazma da kazandırılacak bilgi, beceri ve davranışlar bireyin yaşamında başarı ya da başarısızlığını büyük ölçüde belirleyecektir(Çınar,2004).

Bu araştırma, ilk okuma yazma öğretiminde öğrenci okuma mekanizmasında meydana gelebilecek aksaklıkların önlenmesi hususunda; öğretmen adaylarına, ilköğretimde görev yapan sınıf öğretmenlerine, ilköğretim ve sınıf öğretmenliği alanında araştırma yapan kişi ve kuruluşlara bilgi kazandırma açısından önemlidir.

SAYILTILAR

Bu araştırmada;

*Araştırma rneklemine alınan öğretmenlerin, araştırmanın veri toplama araçlarını gerçek durumlarını yansıtacak şekilde doğru olarak cevapladıkları var sayılmıştır.

*Görüşme yapılan öğretmenlerin görüşme sürecinde gerçek durumlarını yansıtacak doğru cevaplar verdikleri var sayılmıştır.

SINIRLILIKLAR

*Araştırma, Konya ili Seydişehir ilçesi resmi ilköğretim okullarında bulunan ve örnekleme alınan sayıdaki birinci sınıf ğretmeni ile sınırlıdır.

*Araştırma, rnekleme alınan birinci sınıf öğretmenlerinden toplanan verilerle sınırlıdır.

*Araştırma kaynakçada belirtilen kaynaklarla sınırlıdır.

*Araştırma, 2005- 2006 Eğitim ğretim Yılı ile sınırlıdır.

TANIMLAR

İlk okuma ve yazma: Okuma ve yazma kavramları en temel bilgi edinme yollarıdır. Okuma ve yazma etkinliği, sadece göz motor koordinasyonu, işitme ve görme organlarını ilgilendiren bir olay değildir. İlk okuma yazma bütün alanları aşan bir etkinliktir. Her ne kadar okuma ve yazma ortaklaşa cereyan etse de birbirinden farklı kavramlardır. Bu kavramları şöyle tanımlayabiliriz:

Okuma: n bilgilerin kullanıldığı yazar ve okuyucu arasındaki etkili iletişime dayalı, uygun bir yöntem ve amaç doğrultusunda düzenli bir ortamda gerçekleştirilen anlam kurma sürecidir (Akyol,2005).

Yazma: Duygu, düşünce, istek ve hayallerin yazılı işaretlerle iletilmesidir. Algısal ve psiko-motor yanları yüksek düzeyde olan bir beceridir (Keskin kılıç,2005).

Ses Temelli Cümle Yöntemi: ağın gereklerine ve öğrencinin gelişim düzeyine uygun olarak seçilmiş, oklu Zekâ, Yapılandırmacı Yaklaşım, Beyin Temelli ğrenme, ğrenci Merkezli ğrenme, Bireysel farklılıklara duyarlı ğretim gibi yaklaşım ve modeller çerçevesinde geliştirilen ilk okuma yazma ğretim yöntemidir. Ses Temelli

Cümle Yöntemi'nde ilk okuma yazma öğretimine seslerle başlanmaktadır. Sonra seslerden hecelere, kelimelere ve cümlelere ulaşılmaktadır (M.E. B, Türkçe Programı, 2005).

BÖLÜM II

Bu bölümde, araştırma konumuzun literatür taramasına yer verilmiştir.

LİTERATÜR TARAMASI

A.Literatüre Göre İlk Okuma Yazma Öğretimi

1.Eğitimde İlk Okuma ve Yazmanın Önemi:

İlk okuma yazma öğretimi, öğrenen öğretene ve toplum açısından önemli bir eğitim etkinliğidir. Bu etkinlik gerek ilköğretim okulunda gerekse daha sonraki öğrenim hayatında öğrenciye gerekli olacak, hatta sadece Türkçe dersinde değil diğer derslerde de başarısına yön verecek kuvvetli bir eğitim etkinliğidir (Keskinlik, 2005).

Çünkü okuma yazma Farabi'nin tanımladığı anlamda "alet"(ya da araç)niteliğinde bir öğrenmedir. Okuma yazmayı öğrenen birey bu ders konularını kavramakla önemli bir araç elde etmekte, sorunlarını bu araçla çözmektedir. Öyleyse bu araca sahip olmalıdır. Amaç okumayı öğrenmek değil, öğrenmek için okumayı araç olarak kullanmayı öğrenmektir (Çınar,2002).

Bunun içindir ki, ilköğretim okuma yazma öğretimi ile başlar. Çağımız teknoloji çağıdır. Baş döndürücü gelişmelere ayak uydurabilmek için çok miktarda ve farklı türde bilginin kısa zamanda işleme konularak ürüne dönüştürülmesi gerekmektedir. Bunu yapabilmenin yöntemi ise temelden yeterli ve nitelikli okuryazarlık becerilerine sahip olmaktır (Akyol,2005).

Okula başlama yaşı olan 7 yaş çocuğun sosyal ve psikolojik gelişimi bakımından önemli ve hassas bir dönemdir. Değişik bir çevreye uyma, öğrenmede başarılı olma gibi çok önemli yeteneklere olumlu ya da ters yönde bir gelişim kazandırma gücünde olan okulun ilk yıllarının insan hayatındaki etkisi elbette derin ve anlamlı olacaktır.

Öğrenim hayatına yeni başlayan çocukların ilk bilgi ve becerileri kazandığı, öğrenciliğe alıştığı bir çevre olması; ev, okul ve çevre kurması bakımından ilköğretim 1. sınıf özel bir önem taşır. 1. sınıf öğretmeni sadece okuma ve yazma öğretimi yapmamalı, öğrencilerini eğitim- öğretim yaşantısına uyarlamalıdır (Cemaloğlu, 2001).

İlk okuma yazmanın temeli birinci sınıfta atılmaktadır. Bu nedenle doğru ve hızlı okuyan, okuduğunu yerli yerince yorumlayan, sözlü ve yazılı anlatımı iyi yapabilen öğrencilerin bütün okul yaşantısında başarılı olacağı muhakkaktır.

İlk okuma yazma öğretiminin amacını araştırmacılar farklı şekillerde belirtmişlerdir. Biz burada Keskinlik'in esrinde aktardığı Saral'a ve Güneş'e ait tanımlarına yer vereceğiz.

Saral'a göre İlk okuma yazma öğretiminin amacı, ilköğretim okullarına gelen öğrencilere, ilk okuma ve yazma alışkanlık ve becerisini kazandırmaktır.

Güneş'e göre ilk okuma yazmanın amaçları şunlardır:

1. Okuma yazma becerilerinin öğretilmesi
2. Beyin teknolojisinin geliştirilmesi
3. Bireye gerekli temel bilgi, beceri ve davranışların kazandırılması
4. Bireyin sosyal, kültürel, ekonomik ve politik rollerine daha iyi hazırlanmasının sağlanmasıdır.

Diğer bir görüşe göre İlk okuma yazma öğretiminin amacı, birinci sınıf öğrencisinin psikolojisine uygun yollarla, gerekli öğrenme-öğretme stratejileri, yöntemleri ve teknikleri ile materyalleri kullanarak çocuğun yaşamı boyunca kullanacağı okuma ve yazma temel becerilerini kazandırmaktır. İlk okuma yazma öğretiminin başarılı sonuçlanmasında öğretmenin rolü büyüktür.

Okula henüz yeni başlamış öğrenciler arasında ilgisiz ve isteksiz olanlar mutlaka olacaktır. Öğretmen öğrencilerle kurduğu iletişim ve etkileşim gücü ile öğrenmeyi öğrencinin ihtiyacı haline getirerek olumlu güdüleyiciliği becerebilmelidir

Burada hedef, öğrencinin kısa sürede ve o süre içinde mutlaka okuryazar olması değildir. Hedef, okuryazarlığa ulaştırırken öğrencilerin okuma yazma eylemine karşı olumlu akademik benlik algısı geliştirerek ömür boyu bu eylemleri severek yapmasının temellerinin atılmasıdır (Keskinlik, 2005).

İlkokul sadece "okuma yazma öğrenmekle" yetinen değil, insan yetiştiren, bunun için de temel eğitim veren müessesedir. İlkokulun, çocuktaki istidat ve kabiliyetleri geliştirme kadar şahsiyet ve karakter vazifesin de aileyi tamamlayıcı olması, üstelik bu işi ciddiye alması şarttır. Bu da okulun, kendi gerçeğine eğilme ile mümkün olacaktır (Erik, 2001).

Yirmi birinci yüzyılda, pek çok okuryazarlık türü ile karşılaşılıyor. Temel okuryazarlık, bilimsel okuryazarlık, ekonomik okuryazarlık, teknolojik okuryazarlık,

görsel okuryazarlık... vb. Nitelikli eğitim ve öğretim, geleceğin teminatı olan çocuklarımızın yetiştirilmesinin tek yoludur. Okuryazar olmanın bu denli önemli olduğu çağımızda ilk okuma-yazmanın önemi giderek artmaktadır (Vygotsky, 1998).

2. Okuma ve Yazma Kavramları:

Okuma ve yazma etkinliği, sadece göz motor koordinasyonu, işitme ve görme organlarını ilgilendiren bir olay değildir. İlk okuma yazma bütün alanları aşar. Örneğin; görme ve işitme engelliler, bedensel engelliler de okuyup yazabilmektedir. Bu sebeple bu olayı sadece göz-el koordinasyonu, mekân ilişkileri, şekil ilişkileri... vb. duyum ve algıya indirmek bu gerçeğin zihni boyutunu yok saymak demektir.

Genel olarak okumak ve yazmak ortaklaşa cereyan eder. Yazmak, çocuklara çoğu kez okumaktan daha güç gelir. Yazmadaki güçlük neden kaynaklanmaktadır? Vygotsky bu durumu şöyle açıklamaktadır:”Yazılı konuşma sözlü konuşmadan hem işleyiş tarzı hem yapısı bakımından farklı olan bir dilsel işlemdir. Gelişmenin en alt düzeyinde bile yüksek bir soyutlama düzeyi gereklidir. Yazılı konuşma, sözlü konuşmanın müzikal anlatımı ve sesçil özelliklerinden yoksun, yalnızca düşüncede ve imgelerde yürütülen bir konuşmadır. İmgelerdeki yetersizlik, yazma hatalarına yol açmaktadır (M.E. B, Türkçe Programı2001).

Günümüzün en önemli etkinliği olan okuma ve yazma her ne kadar ortaklaşa cereyan etse de farklı tanımlardır. Kısaca bu kavramları tanımlayalım:

2.1 Okuma:

Okuma, son derece karmaşık ve özel bir zihinsel etkinliktir. Bu özel karakterinden dolayı, okumayı tanımlamak ve üzerinde çalışmak oldukça zordur. Her şeye rağmen, deneye ve gözleme dayalı yapılan çalışmalar, okuma hakkında yargıda bulunabilmemiz için önemli katkılar sağlar.

Harris ve Sipay okumayı “Yazılı dilin anlamlı bir şekilde yorumlanması; Anderson ve diğerleri” Yazılı kaynaklardan anlam kurma (inşa etme); Perfetti: ”yazılı unsurların ışığında düşünme süreci” ; Demirel “Yazının anlamlı ses haline dönüşmesi” şeklinde tanımlanmıştır. Okumadan maksat anlam kurmaktır.

Günümüzde okuma; ön bilgilerin kullanıldığı yazar ve okuyucu arasındaki etkili iletişime dayalı, uygun bir yöntem ve amaç doğrultusunda düzenli bir ortamda gerçekleştirilen anlam kurma süreci olarak tanımlanmaktadır (Akyol, 2005).

Okuma işlemleri, gözlerin ve ses organlarının çeşitli hareketleri ve zihnin yazılı sembolleri anlaması ile oluşur (Keskinlik,2005).

Okuma becerisi akademik, sosyal, siyasi ve kişisel değerlere sahiptir. Çocuklar okula başlar başlamaz okumanın öğretilmesine büyük önem verilir. İlköğretimde okuma becerilerini uygun bir şekilde kazanıp yeterince geliştiremeyenler daha sonraki öğretim dönemlerinde ve diğer alanlarda başarısız olabilmektedir. Okuma becerilerinin kazanımı ve kullanımı günlük yaşantı açısından önemlidir.

Bu denli önemli olan okuma becerisi sesli ve sessiz okuma olmak üzere iki biçimde sınıflandırılmaktadır.

Sesli okuma, gözle algılanıp zihinle kavranan sözcük ya da sözcük kümelerinin konuşma organlarının yardımı ile söylenmesidir.

Sessiz okuma, sadece görsel ve zihinsel bir süreçtir. Ses organlarından herhangi birini hareket ettirmeden, gövde ve baş hareketleri yapmadan, yalnız gözle yapılan okumadır (Cemaloğlu, 2001).

Teknolojik ilerleme üst düzeyde eğitim ve branşlaşmayı zorunlu kılmaktadır. Bu zorunluluk, kuşkusuz, anlam kurarak okumayla sıkı bir ilişki içerisindedir. Bir ülkede, okuma becerisinin yeterince geliştirilmesi belki işsizliği önleyemez ama var olan işleri elde etme fırsatı sağlar (Akyol, 2005).

Baş döndürücü teknolojik gelişmelere rağmen okuma gelecek açısından da hiçbir zaman önemini yitirmeyecektir.

2.2 Yazma

Bufan' a göre iyi yazmak demek aynı zamanda iyi düşünmek, iyi duymak, iyi anlatmak, yani hem kafa hem ruh hem de zevk sahibi olmaktır.

Yazma, beyinde yapılandırılmış bilgilerin yazıya dökülmesi işlemidir. Bunun için yazma sürecine beyinde yapılandırılmış bilgilerin gözden geçirilmesi ile başlanmaktadır.

Yazma, duygu, düşünce, istek ve hayallerin yazılı işaretlerle anlatılmasıdır. Algısal ve psiko-motor yanları yüksek olan bir beceridir. Yazmak insan için bir ihtiyaçtır. Özellikle birinci sınıfta yazma çalışmaları önemli bir yer tutar. Öğrencilere yazma becerilerinin gelişmesini sağlamak için bunu bir ihtiyaç haline getirmek gerekir (Keskinlik, 2005).

Yazma çalışmalarında öğrencilerin yakın çevrelerinden hareket etmelidir. Bu durumda çocuğun yazmayı öğrenebilmesi için içten konuşması gerekir. Sözlü dilde, kişinin içten konuşmaya geçmesi yoktur. Ancak yazılı dil mutlaka içten konuşmadan sonra gelir. Çünkü yazı yazma eylemi, içinden konuşmanın çevresinin yapılması demektir (Vygotsky, 1998).

Yazma becerisi uygulama ile kazanılır. Öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmeleri sürekli okumalarına, yazmalarına ve yazdıklarını incelemelerine bağlıdır. Bunun için ilköğretim birinci sınıfı çok önemlidir. Öğretmen, yanlış yazı öğretimini öğrencinin gelişim düzeyine uygun eğitim durumlarıyla düzeltmelidir.

3.İlk Okuma Yazmada Öğretmen Hazırlıkları:

Günümüzde ilköğretimin ilk yıllarında verilen eğitimde bir değişim modeli olan öğretmenin niteliği ve rolünün etkisini sadece eğitimciler değil, toplumun her kesimi anlamıştır. Nitekim eğitimde başarılı olmuş ülkelerde bulunan nitelikli öğretmenlerin özellikleri şunlardır:

- ✓ Öğrenciler için planlı ve anlamlı bir öğrenim ortamı sağlamakta,
- ✓ Onlar için duyarlı öğrenme yaşantıları düzenlemekte,
- ✓ Öğrenme güçlüğüyle karşılaşan öğrencilere yeri ve zamanında gerekli rehberlik yaparak yardım etmekte,
- ✓ Önceden kararlaştırılan etkili yöntem ve stratejilerle zaman ve enerjilerini verimli kullanmalarını sağlamakta,
- ✓ Bilgi edinme yollarını ve elde ettikleri bilgileri nerede ve nasıl kullanacaklarını öğretmekte,
- ✓ Gruba uyum, grupta düşüncelerini rahatlıkla söyleme ve işbirliğine dayalı bir çalışma becerisi kazandırmakta,
- ✓ Sorgulayan, eleştiren, neden-sonuç ilişkisi kuran bir düşünce yapısı kazandırmakta,
- ✓ Teknolojik ürünleri tanıma ve amaçlarına uygun kullanma becerisi kazandırmakta,
- ✓ Kendilerini mutlu, verimli ve başarılı kılacak tutum ve davranışları kazandırmakta öğrenci merkezli bir eğitim modeli uygulamaktır (Dikmen, 2003).

İlk okuma ve yazma öğretiminde en etkili faktörlerden biri de sınıf öğretmenidir (Cemaloğlu,2001).

Biz bu bölümde öğrenci ve ailenin hazırlığından farklı olarak nitelikli bir eğitim öğretim açısından öğretmen hazırlığı üzerinde duracağız. Birinci sınıf öğrencisinin sınıfa ilk adım atmasıyla hazırlık devresi ilk okuma yazma öğretiminde başlayacaktır.

Okuma yazmayı öğrenmek bireyin kendi ayaklarının üstünde durmasını sağlayan bir etkinliktir. Okuryazar olmadan en basit etkinliklerden karmaşık bilimsel teknolojik, siyasal etkinliklere kadar çağdaşığa ait ne varsa hiçbirinden yararlanılamaz. Öyleyse okuma ve yazmada kazandırılacak bilgi, beceri ve davranışlar bireyin mutluluğunu büyük bir ölçüde belirleyecektir.

Tüm bunlar ilköğretim okulunun birinci sınıfında ve ağırlıklı olarak ilk okuma yazma öğretimi etkinlikleriyle kazandırılır. Bu kadar önemli bir öğrenme etkinliği olan okuma yazma öğrenmeyi nitelikli bir hale getirmek için, bu öğrenmeyi kılavuzlamaktan sorumlu olan öğretmenin iyi yetişmiş, konuyla ilgili yöntem ve teknikleri doğru bilmesi ve uygulaması gerekir (Çınar,2004).

İlk okuma ve yazma çalışmalarının ne zaman ve nasıl sonuçlanacağı açık seçik olarak bilinmediği için öğretmenlerimizde bir endişe uyanmaktadır (Akyol,2005).

Bu dönemin başarı ile devamı için öğretmenlerin sınıf yönetimi; alan eğitimi ve alan bilgisinin yeterli olması gerekmektedir.

İlk okuma yazma öğretim süreci bire bir insan ilişkilerine dayanan bir süreç olup öğretmenlerin öğrenenin gelişimsel özelliklerini tanıyıp olması gerekecektir (Keskinlik, 2005).

Öğretmen hazırlık dönemini; psikolojik, mesleki yeterlilik ve eğitim materyalleri yönünden hazırlık olmak üzere üç ana başlık altında inceleyebiliriz.

a-Psikolojik Yönden Hazırlık:

Öğretmenlerin hazırlık devresinde yüksek kaygı düzeyinden uzaklaşmasını sağlayacak en önemli etken; başarılı olacağına dair inanç ve benlik algısıdır. Bunların olabilmesi içinde, öğretmenin çocuk gelişimi konusunda yeterli bilgi elde etmesi ilk okuma yazma eğitim sürecini iyi uyguluyor olması gerekmektedir.

Öğretmen öğrencilerine karşı anlayış ve sempati göstermeli, onlara dostça ve nazik davranmalı, öğrencilerin eğitimle ilgili sorunlarının yanı sıra kişisel sorunlarıyla ilgilenmeli, öğrencilerin özgüvenini kazanmalıdır (Cemaloğlu,2001).

b-Mesleki Yeterlilik Yönünden Hazırlık:

İlk okuma yazma öğretiminde en etkili faktörlerden birisi sınıf öğretmenidir. Öğretmenin okuma yazma öğretimine ilişkin hazır bulunuşluk düzeyi çok önemlidir. Okuma yazma öğretimi yapacak birinci sınıf öğretmeni, öğretmenlik mesleği alanında tecrübeli olmalıdır. Öğretim yöntem ve teknikleri konularında araştırma yapmalı, bilgi ve becerilerini geliştirmelidir (Cemaloğlu, 2001).

Ayrıca ilk okuma yazma ile ilgili alan yazın taraması yaparak, bu alandaki bilişsel düzeyini yükseltmeli ve ilk okuma yazma ile ilgili araştırmaları tarayarak bu dönem içindeki planlarını tamamlamalıdır.

C-Eğitim Materyalleri Yönünden Hazırlık:

İlk okuma yazma öğretimi tesadüflere bırakılacak bir eylem değildir. Öğretim yılı başında çocukları okula ısındırmak, onların sıkılganlıklarını, çekingenliklerini gidermek ve yıl boyu eğitim etkinliklerini daha zevkli hale getirmek için öğretmenin öğrencilerin gelişim düzeyine, ilgi ve ihtiyaçlarına göre ders materyallerini temin etmesi gerekmektedir (Keskinkılıç,2005).

Nitelikli bir eğitim ve öğretim için öğretmenin rolünün öneminin büyük olduğu ortaya çıkmaktadır.

4. İlk Okuma Yazmada Başarının Sırrı:

Eğitim öğretim çalışmalarında başarının anahtarı öğrencilerin bedeni, zihni, sosyal ve psikolojik bakımdan tanınmalarına bağlıdır. Öğrencilerini tanımadan çalışmalarını sürdüren öğretmenin tutumu, akıntıya karşı kürek çeken kayıkçının durumuna benzer. Çok fazla zaman ve enerji harcadığı halde kolay kolay hedefine ulaşamaz.

Çocuğun, okuma yazmayı öğrenmesi için; bedeni, zihni, psikolojik ve sosyal olgunluğa ulaşmış olması gereklidir.

Birinci sınıf öğretmenin başarısı öğrencileri bedeni, zihni, sosyal ve psikolojik yönden iyi tanınmasına, okuma ve yazmaya hazırlık çalışmalarını ve öğretim tekniklerini buna göre ayarlayıp hareket etmesine bağlıdır (Calp, 1998).

Yeni bir çevreyle karşılaşan öğrencinin bu karmaşa dönemi, öğretmen tarafından planlı bir şekilde doldurulmalı, çocuğun olumlu yönde değişmesi sağlanmalıdır.

Nitelikli bir ilk okuma yazma öğretiminin başarısı; sınıf yönetimi, alan bilgisi bakımından iyi yetişmiş öğretmendir.

5. İlk Okuma Yazmada Daha Önce Kullanılan Yöntemler:

Yöntem, bir amaca ulaşmak için tutulan, izlenen yol olarak tanımlanır. Okuma yazma öğretiminde de tarihsel süreç içinde birden çok yöntem izlenmiştir. Her yöntem uzun bir uygulama sonunda aşılmış, aynı amaca daha kısa sürede ve daha ekonomik yollarla ulaşılmıştır.

Türkiye’de okuma yazma öğretimini batıdaki gelişmelere uygun bir seyir izlemiştir. Bu yöntemler; harf, ses, hece, cümle, sözcük ve öykü yöntemi olarak sıralanmıştır.

*** Harf (alfabe) yöntemi:**

Ülkemizde uzun yıllar kullanılmış ve Kuran okuma yönteminde halen kullanılan bir yöntemdir. Önce alfabedeki harfler öğretiliyor sonra heceler ve kelimeler okutuluyor.

*** Ses(fonetik) yöntemi:**

Bu yöntemde seslerin adını vererek değil, ses tanıtılarak işe başlanmaktadır. Seslerin öğretilmesini esas alan bu yöntemde önce ünlüler öğretilir daha sonra ünlülerin önüne ünsüzler getirilerek seslendirme yapılır.

*** Hece yöntemi:**

Okuma yazma öğretiminde temel unsur olarak heceyi dikkate alan bir yöntemdir. Heceler öğrenciye tanıtılıyor. Hecelerden sözcük, sözcüklerden cümleler yapılarak öğrenciye okuma yazma öğretiliyor.

*** Sözcük yöntemi:**

Okuma yazma çalışmalarına, öğrenci için anlamlı olan sözcükler öğretilerek başlanır. Öğrenciler öğretilen sözcükleri cümle içinde kullanır. Sözcüklerin öğretiminde resimleriyle birlikte eş zamanlı öğretimi söz konusudur. Cümle öğretiminden sonra okuma yazma çalışmaları metinler ile sürdürülür.

***Karma Yöntem:**

Bu yöntemle kişiye kısa zamanda okuma yazma öğretmek hedeflenmiştir. Cümle öğretiminden hareket edilerek çalışmalar yürütülmektedir Ardından da hece ve harflerin tanıtılıp öğretilmesine hemen geçilir.

***Çözümleme (analiz) Yöntemi:**

Daha önceki okuma yazma öğretim yöntemlerinin ileri aşamalarından birisidir. Cümlenin tabii bir dil birimi olarak ele alınmasıyla işe başlanıyor. Okumanın bir göz sıçraması neticesinde oluştuğu gerekçesinden hareket edilerek cümle ile öğretime başlanır. Çocukların nesnelere algılama özelliği çok önemli bir etkidir. Bütün olarak cümleden parçalara inilir.

Öykü Yöntemi:

Bu yöntem bireşim yöntemine uygun olarak gelişmiş bir yöntemdir. Ülkemizde yaygın değildir. Metnin okunması, dramatize edilmesi ezbere okutulup yazdırılması aşamalarından oluşuyor (Güleryüz,1998).

B. SES TEMELLİ CÜMLE YÖNTEMİ

2004 yılında Milli Eğitim Bakanlığı ilköğretim programlarında değişiklikler yapmış ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak; Hayat Bilgisi, Türkçe, Matematik, Sosyal Bilgiler ders programlarını yeniden düzenlemiştir.

2004- 2005 öğretim yılında 9 il ve 120 okulda pilot olarak uygulanan yeni programla,2005- 2006 öğretim yılında tüm ülke genelinde uygulanmaya başlamıştır. Yeni Türkçe programıyla birlikte ilk okuma yazma yöntemi de değiştirilmiş olup;1981 yılından itibaren uygulanan Çözümleme Yöntemi bırakılmış yerine Ses Temelli Cümle Yöntemi'ne geçilmiştir (Şahin, 2005).

Böylece günümüzün ve geleceğin öğrencilerinin yetiştirilmesinde, ilk okuma yazma öğretiminin amacı; sadece okuma ve yazma gibi becerilerin kazandırılması değil, aynı zamanda düşünme, anlama, sıralama, sorgulama, sınıflama, ilişki kurma, analiz, sentez yapma ve değerlendirme gibi zihinsel becerilerin de geliştirilmesini içermektedir. Bu süreçte Türkçe' yi doğru, etkili ve güzel kullanma, etkili iletişim kurma, problem çözme, karar verme, öğrenmeyi yaşam boyu sürdürme gibi becerilerin de geliştirilmesini beklemektedir. Buradan hareketle, ilköğretim birinci sınıftan itibaren etkili bir okuma yazma öğretimini gerçekleştirmek; düşünen, anlayan, sorgulayan, öğrenmeyi öğrenen, bilgiyi kullanabilen bireylerin yetiştirilmesi amaçlanmıştır.

Çağın gereklerine ve öğrencinin gelişim düzeyine uygun olarak bu becerilerin geliştirilmesi; bazı eğitim yaklaşım ve modellerinin göz önünde bulundurulmasını gerektirmektedir. Bunlar: Çoklu Zekâ, Yapılandırmacı Yaklaşım, Beyin Temelli Öğrenme, Öğrenci Merkezli Öğrenme, Bireysel Farklılıklara Duyarlı Öğretim gibi yaklaşım ve modeller olmaktadır. Bu yaklaşım ve modeller çerçevesinde geliştirilen Yeni Türkçe Öğretim Programı'nda İlk okuma yazma öğretimine ayrı bir önem vermiş ve yöntem olarak Ses Temelli Cümle Yönteminin kullanılması öngörülmüştür (M.E.B, İlköğretim Türkçe Programı,2005).

Bu bölümde Ses Temelli Cümle Yönteminin özellikleri, ilkeleri, aşamaları, uygulamaları ve cümle yöntemi ile karşılaştırılmasına yer verilecektir.

1. SES TEMELLİ CÜMLE YÖNTEMİNİN ÖZELLİKLERİ

Ses Temelli Cümle Yönteminde, ilk okuma yazma öğretimine seslerle başlanmaktadır. Anlamli bir bütün oluşturacak birkaç ses verdikten sonra seslerden, hecelere, kelimelere ve cümlelere ulaşılmaktadır. İlk okuma yazma öğretimi, cümlelere kısa sürede ulaşılabacak şekilde düzenlenmektedir.

Okuma ve yazma, ilk okuma yazma öğretimi boyunca birlikte sürdürülmektedir. Okunan her öge yazılmakta; yazılanlar da okunmaktadır.

Örneğin, pazartesi günü “e”, salı günü “l” ,Çarşamba günü “el” ,Perşembe günü “ele”,Cuma günü “el ele” öğretilmektedir. Önce birinci grup ardından da ikinci grup sesler verilmektedir. İkinci grup seslerden sonra ortalama 500 kelime, 100 cümleye ulaşılmaktadır.

Yapılandırıcı yaklaşımda, öğrencinin öğrendiği her bilgi bir sonraki bilginin alt yapısını oluşturmaktadır. Yeni bilgiler önce bilgiler üzerine oturtularak anlamli bağlar kurulmakta ve bütünleştirilmektedir. Böylece Ses Temelli Cümle Yöntemi’nde; öğrenciler hece, kelime, cümle ve metin oluşturma sürecine bizzat katılmaktadırlar. Böylece öğrenme pasif bir biçimden öğrencinin etkin çabasıyla gerçekleşen aktif bir öğrenmeye dönüşmektedir.(Güneş, 2005)

2004- 2005 Öğretim Yılı yeni Türkçe müfredatıyla kabul edilen Ses Temelli Cümle Yöntemi’nin özellikleri Program kitabında şöyle aktarılmıştır:

- Ses Temelli Cümle Yöntemi’nde ilk okuma yazma öğretimi dinleme, konuşma becerilerinden kopuk, sadece okuma yazma becerilerini geliştirme olarak değil; Türkçe öğretiminin beş öğrenme alanı ile birlikte yürütülmektedir.

- İlk okuma yazma öğretimine seslerle başlanması, seslerin birleştirilmesi ile anlamli heceler oluşturulması ve cümlelere ulaşılması öğrencinin, bilgileri yapılandırmasını kolaylaştırmaktadır. Ses Temelli Cümle Yöntemi bu nedenle yapılandırıcı öğrenme yaklaşımına uygundur.

- Bu yöntem; tek tip, belirli kalıplara sıkıştırılmış ve belirli sayıdaki cümlelerle ilk okuma yazma öğretimi yerine, çokluğa ve çeşitliliğe ağırlık vermektedir.

- Öğrencilere sunulan zengin içerik, onların temel düşünme becerilerini, yaratıcılıklarını ve zekâ alanlarının gelişimine katkı sağlamaktadır.

- Okuma yazma öğretiminde ilerleme, kolaydan zora doğru bir sıra takip etmektedir.
- İlk okuma yazma öğrenmeye başlayan öğrencinin dikkat düzeyine uygun bir yöntemdir.
- Yöntemin bir gereği olarak ilk okuma yazma öğretiminde ses, harf, hece, kelime, cümle ve metin oluşturma sırası izlenmektedir.
- Öğrenciler hece, kelime, cümle ve metin oluşturma sürecine bizzat katıldıklarından bu yöntem öğrencilerin yaratıcılığını geliştirici olmaktadır.
- Bu yöntemle ilk okuma yazma öğretiminde çok sayıda hece, kelime, cümle ve metinlerle çalışmaktadır. Bu durum öğrencilerin anlama düzeylerini geliştirmektedir.
- Türkçe’ de her harf bir sesi karşıladığından bu yöntem Türkçe’nin ses yapısına uygundur.
- Öğrencilerin duyduğu ve çıkardığı seslerin bilincine varmasını sağlamakta; öğrencilerin dil gelişimine katkıda bulunmaktadır.
- Öğrencilerin bütün sesleri öğrenmesi, yazma süresince kelimeleri doğru yazmalarını kolaylaştırmaktadır.
- Öğrencilerin ilk okuma yazma öğrenme sürecinde bireysel, zihinsel ve sosyal gelişimlerine katkı sağlamaktadır(M.E. B, Türkçe Programı, 2005).

2. SES TEMELLİ CÜMLE YÖNTEMİNİN İLKELERİ

İlk okuma yazma öğretim sürecinde dikkat edilecek ilkeler şunlardır:

1. Öğrencinin ön bilgilerinden hareket edilmelidir.
2. Öğretim sürecinde ağırlıklı olarak sentez yöntemi kullanılmalıdır.
3. Özellikle ve öncelikli olarak anlamlı heceler elde edilmelidir ve çalışmalar bunlarla yönetilmelidir.
4. Öğretilen heceler seçiminde; heceler kolay okunmasına, dilimizde kullanım sıklığına sahip olmasına, anlamın açık ve somut olmasına, anlamın görselleştirebilir olmasına, işlek hece yapısına sahip olmasına dikkat edilmelidir(Güneş, 2005).

Öğrenilenlerin kalıcılığının sağlanabilmesi için aşağıdaki etkinlikler kullanılabilir:

- Yeni öğrenilenleri önceki öğrenilenlerle ilişkilendirme
- Öğrenci defterlerine yazma
- Okunan ve yazılanları sergileme
- Çalışma kitaplarında yer alan etkinlikleri yapma(M.E. B, Türkçe Programı, 2005).

3. SES TEMELLİ CÜMLE YÖNTEMİNİN AŞAMALARI

Ses Temelli Cümle Yöntemi'ne göre ilk okuma yazma öğretimi aşağıdaki aşamalar izlenerek gerçekleştirilir:

- İlk okuma yazmaya hazırlık
- İlk okuma yazmaya başlama ve ilerleme
- Sesi hissetme ve tanıma
- Sesi okuma ve yazma
- Sesten, heceler, hecelerden kelimeler, kelimelerden cümleler oluşturma
- Metin oluşturma
- Okuryazarlığa ulaşma

İlk okuma yazma çalışmalarında dinleme, konuşma, okuma, yazma, görsel okuma ve görsel sunu birlikte ele alınmalıdır. Bütün çalışmalar, Türkçe Öğretim Programı'nın birinci sınıf düzeyindeki kazanımların gerçekleştirilmesine yönelik düzenlenmelidir(M.E. B, Türkçe Programı, 2005).

Ses Temelli Cümle Yöntemi' ne göre İlk Okuma yazma öğretiminde öğrencilerin; grup halinde okuma yazma öğrenmeye geçtikleri, sınıf içi düzey farkının az olduğu, düzgün el yazısı yazdıkları, dikkat düzeylerinin arttığı, öğrenme sürecinde aktif oldukları gözlenmiştir(Güneş, 2005).

4. YÖNTEMİN UYGULAMASI

Bu aşamada öğretmenlerimizin Türkçe müfredatı doğrultusunda yapmış oldukları çalışmalara yer verilmiştir.

İLK OKUMA-YAZMAYA BAŞLAMA VE İLERLEME

Öğretimin bu aşamasında öğrencilerin sesi hissetme ve tanıma, sesi okuma ve yazma, sestem anlamlı heceler, kelimeler ve cümleler oluşturma ile metin oluşturma çalışmaları yapılmaktadır.

Sesi Hissetme ve Tanıma

Sesi hissetme ve tanıma aşaması tanıtılacak sesin öğrenciler tarafından fark edilmesini sağlamaya yöneliktir. Bu aşamada öğretmenlerimiz aşağıdaki çalışma ve etkinlikleri yapmaktadırlar:

- Sesin geçtiği kısa öyküler öğrencilere anlatılarak dramatize ettirilir. Sesin içerisinde en çok geçtiği tekerlemeler ya da şarkılar söylenerek ses hissettirilir.
- Öğretmen öğrencilere içinde sesin geçtiği örnek kelimeler buldurur. Bu kelimeler söylenirken ilgili ses öğretmen tarafından vurgulanır.
- Öğretmen sesin içinde bulunduğu ve bulunmadığı görselleri kullanarak öğrencilerin sesi ayırt etmesini sağlar.

Sesi Okuma ve Yazma

Öğretmen harflerin yazdırılmasında şunlara dikkat edilmelidir: Öğretmen bu harfin nasıl yazıldığını tahtada göstermeli ve harfi öğrencilerle birlikte okumalıdır.

- Alıştırma kitabındaki büyükçe çizilmiş harfin üzerinden ok yönünde yazma çalışması yaptırılarak öğrenciler harfin yazılışına hazırlanmalıdır.
- Öğrencilerin, satır aralıklarına (dört çizgi üç aralık) yazılmış harf örneklerinin üstünden kalemleriyle gitmeleri sağlanmalıdır.
- Öğrenciler dört çizgi, üç aralıktan oluşan satır aralarına harfleri yazmalı; öğrencilerin yazdıkları harflerin doğru yazımı ve seslendirilmesine özen gösterilmelidir.
- 'i' yazılması zor olan (a, A, k, y, g, Ç, f) harflerden önce, bu harflerin yazımına yönelik hazırlayıcı çizgi çalışmaları yapılmalıdır.
- Seslerin(harflerin) öğretiminde alfabedeki sıralama değil; aşağıda verilen sıralama ele alınmalıdır. Bu sıralamada Türkçe'nin ses yapısı, harflerin yazım kolaylığı, anlamlı hece ve kelime üretmedeki işlevlik dikkate alınmıştır. Ayrıca, bu gruplardaki bazı seslerin (harflerin) yerleri değiştirilerek farklı gruplamalar da yapılabilir. Ancak bu

düzenleme Türkçe Öğretim Programı'nın anlayışına, tematik yaklaşıma ve ses temelli cümle yöntemine uygun olmalıdır.

TABLO- 1

Ses Gruplarının Veriliş Sırası

1. Grup: <i>e.l.a.t</i>	<i>E.L.A.T</i>
2. Grup: <i>i.n.o.r.m</i>	<i>İ.N.O.R.M</i>
3.Grup: <i>u.k.i.y.s.d</i>	<i>U.K.I.Y.S.D</i>
4.Grup: <i>ö.b.ü.ş.z.ç</i>	<i>Ö.B.Ü.Ş.Z.Ç</i>
5.Grup: <i>g.c.p.h</i>	<i>G.C.P.H</i>
6.Grup: <i>ğ.v.f.j</i>	<i>Ğ.V.F.J</i>

***Kaynak; MEB, Türkçe Programı**

Heceler, Kelimeler ve Cümleler Oluşturma

İlk okuma-yazma öğretiminin en önemli aşaması heceler üretme, hecelerden kelimeler, kelimelerden de cümleler oluşturmaktır. Öğretmenlerimiz bu aşamada aşağıdaki çalışmaları yapmaktadırlar:

- Verilen ilk iki sesin ardından bu seslerle ilgili hecelere ulaşılmalıdır.
- Elde edilen hecelerle okuma ve yazma çalışmaları yapılmalıdır.
- Verilen her yeni ses, önceki öğrenilenlerle ilişkilendirilmeli yeni heceler ve kelimeler oluşturulmalıdır.
- Her ses grubu tamamlandıktan sonra yapılan çalışmalar gözden geçirilip değerlendirilmeli bir sonraki ses grubuna geçişte öğrencilerin daha önce verilenleri öğrenmiş olmalarına dikkat edilmelidir.
- Elde edilen kelime ve cümlelerin anlamları üzerinde durulmalıdır.
- Öğrenciler, kelime ve cümle oluşturmaya özendirilmelidir. Oluşturulan kelime, cümleler okunmalı ve yazılmalıdır.

Metin Oluşturma

Öğrenilen kelimelerden ve cümlelerden yararlanılarak metin oluşturulmalıdır. Metin yazdırılırken doğru yazmaya ve yazı estetiğine özen gösterilmelidir. Öğrenciler yazılarını dört çizgi üç aralıktan oluşan satır çizgilerine yazmalıdırlar. Ayrıca kendi

oluşturdukları farklı metinleri okumaları teşvik edilmelidir(M.E. B, Türkçe Programı, 2005).

Bu metinler aracılığıyla öğrencinin öğrendiği seslere vurgu yapılmakta ve ses bilinci güçlendirilmektedir. Ayrıca dinleme, konuşma, okuma, yazma ve sunu becerilerini geliştirmelerini sağlamaktadır(Güneş, 2005).

OKURYAZARLIĞA ULAŞMA

Aşama ilk okuma-yazma öğretim sürecinin son aşamasıdır. Buna serbest okuma yazma aşaması da denilmektedir. Öğrencilerin şiirleri, tekerlemeleri, hikâyeleri ve okuma kaynaklarından seçtikleri metinleri sınıftaki arkadaşlarına okumaları sağlanmalıdır. Ayrıca kendilerini yazılı olarak ifade etmeleri ve yazılanları okuyarak paylaşımları sağlanmalıdır. Yazılarını tek çizgili defter satırı üzerinde yazmalıdırlar(M.E. B, Türkçe Programı, 2005).

***. UYGULAMALAR**

Bu başlık altında ilk okuma-yazma öğretim sürecinde yararlanılacak, öğretmenlerimize ait bazı uygulama örnekleri verilmiştir. Öğrenme ve öğretme sürecini kolaylaştırması bakımından " e " ve " ğ " seslerinin öğretiminin nasıl yapılacağı anlatılmıştır.

" e " Sesinin Kazandırılması

Sesi Hissetme ve Tanıma

Bu aşamada tanıtılacak sesin öğrenciler tarafından fark edilmesi sağlanmalıdır.

Bunun için tanıtılacak ses ile ilgili aşağıdaki etkinlikler yaptırılmalıdır:

- Canlandırma, tekerleme, şarkı, öykü vb. etkinliklerle "e" sesi hissettirilmelidir.

Örneğin, bebeğini uyutmaya çalışan bir anne canlandırılabilir. Annenin bu sırada söylediği "eee eee " sesi çıkarılabilir.

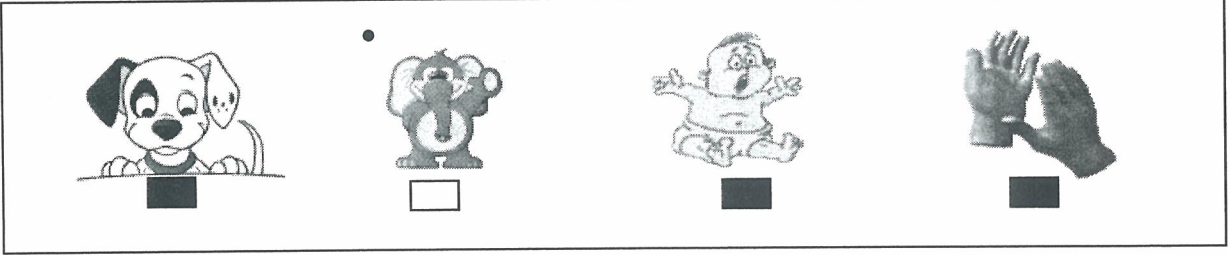
•Öğrencilerin söylediği kelimelerin içinden; "e" sesinin olduğu kelimeleri belirlemeleri ve başka örnekler vermeleri istenmelidir.

- Örneğin: "erik, etek, fare, kale, Emel, Ece, Elif" vb.

Not: Sesli harflerin tanıtılmasında kullanılan kelimelerde harfin aşamalı olarak

başta, ortada ve sonda olduğunu vurgulayan örnekler seçilmelidir (Bütün sesli harflerin tanıtılmasında uygulanacaktır.).

- "e" sesinin olduğu ve olmadığı kelimelerin görsellerini kullanarak öğrencilerin sesi ayırt etmeleri sağlanmalıdır.

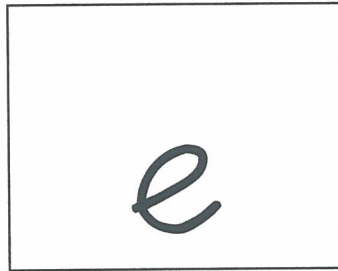
Adlarında "e" sesi geçen görsel/erin altlarındaki kutuyu boyayınız.

Değerlendirme: İçinde "e" sesinin geçtiği ve geçmediği resimlerden oluşan bir çalışma kâğıdı düzenlenmelidir. Öğrencilerden, içinde "e" sesinin geçtiği resimleri belirlemeleri istenir.

Sesi Okuma ve Yazma

Bu aşamada tanıtılacak sesin sembolü olan harfin yazımı için aşağıdaki işlemler yapılmalıdır:

Öğrencilerin, yazılış yönüne dikkat ederek harfin üzerinden defalarca gitmelerini sağlayınız. Bunu yaparken keçeli kalem, boya kalemi vb. kalın uçlu kalemler kullanılabilir.

Tanıtılan sesin
yazdırılır ve okutturulur.

sembolünü (harf) satır aralığına

"e" Sesinin Kazandırılması

Sesi Hissetme ve Tanıma

Bu aşamada tanıtılacak sesin öğrenciler tarafından fark edilmesi sağlanmalıdır. Bunun için tanıtılacak ses ile ilgili aşağıdaki etkinlikler yaptırılmalıdır:

* Canlandırma, tekerleme, şarkı, öykü vb. etkinliklerle "l" sesi hissettirilmelidir.

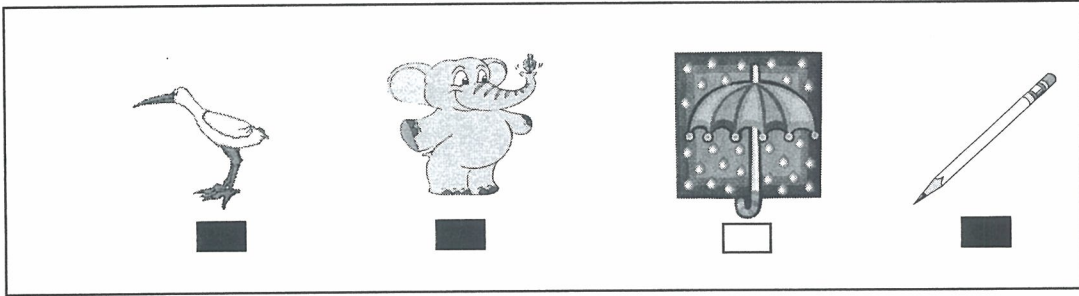
Örneğin:

Öğrencilerin bildiği bir şarkının melodisini "lal la lal la lal ..." şeklinde söyleyebilirsiniz.

* Söylenen kelimelerden, öğrencilerin içinde "l" sesinin geçtiği kelimeleri belirlemeleri ve başka örnekler vermeleri istenmelidir. Sessiz harflerin tanıtılmasında kelimelerde harfin aşamalı olarak sonda, ortada ve başta olduğu örnekler seçilmelidir.

* **Örneğin:** "kol, gül, bal, zil, elma, kelebek, gelin, kale, limon, lale" vb.

* "l" sesinin olduğu ve olmadığı kelimelerin görsellerini kullanarak öğrencilerin sesi ayırt etmeleri sağlanmalıdır.

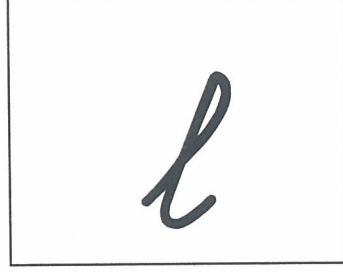

Adlarında "l" sesi geçen görsel/erin altlarındaki kutuyu boyayınız.

Değerlendirme: İçinde "l" sesinin geçtiği ve geçmediği resimlerden oluşan bir çalışma kâğıdı düzenlenmelidir. Öğrencilerden "l" sesinin geçtiği resimleri belirlemeleri istenir.

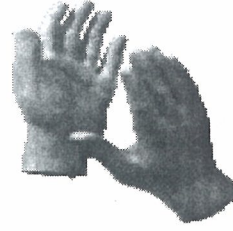
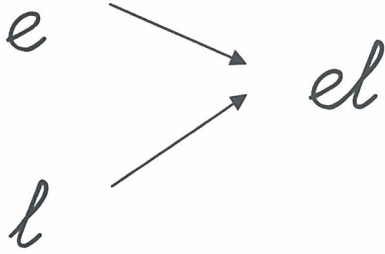
Sesi Okuma ve Yazma

Bu aşamada harfin yazımı için aşağıdaki işlemler yapılmalıdır:

Yazılış yönüne dikkat ederek harfin üzerinden defalarca gitmeleri sağlanır. Bunu yaparken keçeli kalem, boya kalemi vb. kalın uçlu kalemler kullanılabilir.

Sesten Hece ve Kelime Oluşturma

Önce "e" ve ardından "l" sesleri yan yana getirilerek birlikte okunur. Bu süreçte şu işlemler yapılmalıdır:

1. "e" sesi tahtaya yazılarak öğrencilerden, harfi okumaları ve defterlerine yazmaları istenir.

2. "l" sesi tahtaya yazılarak birkaç defa öğrencilere okutulur. Bunun için öğretmen, örnek seslendirme yapmalıdır.

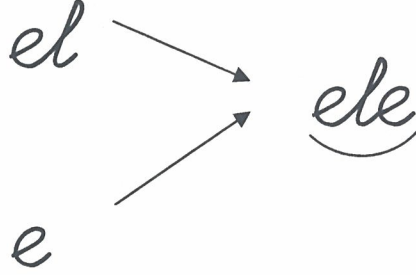
3. "e" ve "l" sesi yan yana getirilerek her ikisinin birlikte nasıl okunabileceği sorulur.

4. Öğrencilerin cevapları dikkate alınarak "el" kelimesi okunur ve yazılır.

Öğretmen, okumanın doğruluğunu kontrol etmeli, örnek okumalar yapmalıdır.

Kelime Üretme

Öğrenilenlerin kalıcılığını sağlamaya yönelik etkinliklerin ardından aşağıdaki uygulama sırası izlenerek açık heceye ulaşılmalıdır.

Bu süreçte şu işlemler yapılmalıdır:

1. "el" kelimesi gösterilerek öğrencilerden okumaları istenir.
2. "e" sesi gösterilerek öğrencilerin okumaları istenir.
3. Önce "el" sonra "e" sesi aralarında boşluk bırakılmaksızın yazılarak öğrencilere oluşan yeni kelimenin nasıl okunabileceği sorulur.
4. Öğrencilerin okuma denemelerinin ardından öğretmen okumayı yapar. Öğrencilerin tekrarlamasını ister. "el" kelimesine "e" sesi eklenerek oluşturulan yeni kelime hecelemeden okunmalıdır.
5. "ele" kelimesi birkaç defa okunarak yazılır.

Elde edilen kelimelerden yararlanılarak cümle oluşturulabilir ve öğrencilere okutturulabilir. Cümleler oluşturulurken görsellerden yararlanılmalıdır. Örneğin:

Öğrencilerden, bu konuda farklı isimler vermeleri istenir.

Cümlenin anlamlı hale getirilmesinde şarkı, tekerleme ve görseller kullanılmalıdır.

El ele tutuşan çocukların resmi yapılabilir.

"El ele, el ele verin çocuklar" şarkısı söylenebilir.

Açık Heceye Ulaşma

"*ele*" kelimesinden yararlanarak "*le*" hecesine ulaşmak için aşağıdaki sıra takip edilmelidir:

1 Öğretmen "*ele*" kelimesini tahtaya yazar. Öğrencilerinden de kelimeyi defterlerine yazmalarını ister.

2. "*ele*" kelimesini okumalarını ister.

3. "*ele*" kelimesindeki heceler vurgulu okunarak öğrencilerin bu heceleri hissetmelerini sağlanır.

4. "*ele*" kelimesini "*e*" açıkta kalacak şekilde "*le*" hecesinin üstü kapatılarak okumalarını ister.

5. "*ele*" kelimesinde "*e*" nin üstünü kapatarak "*le*" hecesinin nasıl okunabileceğini sorar. Okuma denemelerinden sonra "*le*" hecesini tekrar etmeleri istenerek birlikte okunur.

6. Farklı metinlerde de bu hecenin geçtiğı yerleri belirlemeleri, göstermeleri ve okumaları ister.

Hece, Kelime ve Cümle Oluşturma

TABLO- 2

1. Grup Seslerle Yapılan Çalışmalar

Sesler	Anlamli hece veya kelimeye ulaşma	Ulaşılan Açık Hece	Ulaşılan Büyük Harf	Oluşturulan Cümle
1. e				
2. l	el el+e ele	le		 el ele
3. a	al al+a ala	la	el+a ela Ela <u>E</u> la+le lale Lale <u>L</u>	 Ela al. lale al. Ela Lale elele.
1.	et at et+e ete at+a ata la+t lat tel alet	te ta	at+a ata Ata <u>A</u> ta +lat Talat <u>T</u>	Elaatla. Ela et al. Talat alet al. Lale Ata el ele. Lale tel al.

C. BİTİŞİK EĞİK YAZI

İngilizce “cursive” veya “joined up writing” kelimeleri ile karşılanan bitişik eğik yazı Latince “currere” kelimesinden gelmekte olup koşmak anlamındadır. Ses temelli cümle yöntemi ile birlikte uygulanması öngörülen “Bitişik Eğik Yazı”nın faydaları ve dik yazı ile karşılaştırılmasına bu başlık altında değinilecektir.

Okula yeni başlayan öğrencilere etkili ve güzel yazı öğretimi, eğitimcilerin üzerinde durduğu önemli bir konudur. Çocukluk çağlarında öğrenilen bu beceriler bireyin hayatı boyunca devam etmektedir. Bu nedenle yazı öğretim yöntemleri üzerinde çeşitli araştırmalar yapılmış ve en uygun yöntemler belirlenmiştir(Güneş, 2005).

Amerikan Ulusal Sağlık Enstitü’sünün yaptığı araştırmaya göre uygun bir program ile öğretilen ses – harf ilişkisi, zayıf okuyucular dâhil olmak üzere çocukların %95 in okuryazar seviyesine ulaştırmıştır. Böylece okuma ve yazmanın karşılıklı olarak birbirini etkilediğini ortaya koymuştur. Bitişik eğik yazı ile kazanılan süreklilik, akıcılık ve dikkat okumaya yansımakta ve okuma hızını geliştirmektedir.

Yapılan çok sayıdaki araştırma bitişik eğik yazının Ses Temelli Cümle Yöntemi için uygun olduğunu göstermektedir. Akyol, bitişik eğik yazının dik eğik yazı ile uygulama farklılığının çocuğa etkisini şöyle özetlemektedir:

1. Bitişik eğik yazı ile okuma yazma öğrenmek dik temel harflerle yazılı metinlere okumada sorun oluşturmamaktadır.
2. Eğik harflerin sadece bir başlangıç noktası varken dik harflerin farklı başlangıç noktalarının olması çocuk açısından sıkıntılara yol açmaktadır.
3. Eğik harflerin farklı görüntüde olması harflerin birbirine karıştırılmasını engeller.
4. Bitişik eğik yazı ile daha fazla kelime öğretilmektedir.
5. Öğrenciler arasındaki yazım farklılıkları azalmaktadır.
6. Bitişik eğik yazı yazmak, bitişik eğik yazının kolay okunmasını sağlar.

Bu nedenle yönetime uygun olarak bitişik eğik yazı tercih edilmiştir (Akyol,2005).

2005 yılı Türkçe eğitim programına göre bitişik eğik yazının kullanılmasına ilişkin açıklamalar şöyledir:

1. İlk okuma yazma öğrenmeye başlayan öğrencilerin, kalem ellerine ilk aldıklarında yapmış oldukları eğik ve dairesel çizgiler bitişik eğik yazıya geçişi kolaylaştırmaktadır.

2. Öğrenciler anatomik yapıların gereği kalem eğik olarak tutmaktadır.

3. Bitişik eğik yazı, soldan sağa doğru akıcı ve kesintisiz yazılabilmektedir.

4. Bitişik eğik yazı geri dönüşlere izin vermemektedir. Buda akıcılığı sağlamaktadır.

5. Yapılan araştırmaların, öğrencilerin bitişik eğik yazı harflerini yazmada bir problemle karşılaşmadıklarını göstermektedir.

6. Bitişik eğik yazı, sentez yöntemine uygun olduğundan Ses Temelli Cümle Yöntemi ile ilk okuma yazma sürecini kolaylaştırmaktadır.

7. Bitişik eğik yazının görünümü öğrencilerin estetik bir bakış açısı kazanmalarını sağlamaktadır.

8. Öğrenciler bitişik eğik yazı ile yazmadan zevk almaktadırlar (M.E. B, Türkçe Programı, 2005).

Güneş' e göre ise bitişik eğik el yazısı öğrencide yazı yazma isteğini artırmakta, ilgi uyandırmakta, yazı yazmayı sevdirmekte, öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirmekte, süslü yazı yazma zevkini kazandırmaktadır. Böylece bitişik eğik yazı güzel yazı yazmaya daha uygundur. Yukarıda verilen bilgilerden hareketle bitişik eğik yazıyla ilk okuma yazma öğretimi ve kullanımı ülkemiz çocuklarının eğitime ve zihinsel gelişimine büyük katkı sağlayacaktır (Güneş, 2005)

2005- 2006 Eğitim- Öğretim yılından itibaren birinci sınıfta bitişik eğik yazı kullanımına geçiş sürecini Özpolat şöyle açıklamaktadır:

Eylül 2003'te kurulan Türkçe 1- 5 Öğretim Programı özel uzmanlık komisyonu program geliştirme çalışmasında ilk önce ihtiyaç analizi yapmıştır. Bu amaçla ilk okuma yazma ile ilgili yayımlanmış tez, makale ve kitaplar incelenmiş; ülke genelindeki öğretmenlerden süreç ile ilgili önerileri alınmıştır. Dünya ülkelerinin ilk okuma yazma yöntemleri incelenerek taslak bir program geliştirilmiştir. Daha sonra 2004- 2005 yılında 9 il 120 okulda 1. sınıf öğrencileri üzerinde denenerek eksiklikleri giderilmiştir. Alınan sonuçlar eğitim için çok anlamlı olduğu düşünülerek ülke geneline yaygınlaştırılmıştır (Özpolat, 2006).

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeline, evren ve örneklemine, verilerin toplanması, çözümü ve analizine yer verilmiştir.

ARAŞTIRMA MODELİ

Bu araştırmada; ilköğretim birinci sınıf öğretmenlerinin Yeni İlköğretim Türkçe Programıyla ilk okuma yazma öğretiminde uygulanması hedeflenen Ses Temelli Cümle Yöntemi'ne ilişkin yaptıkları uygulamaları, uygulama sürecinde karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların çözümüne yönelik önerilerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nicel değişkenler hakkında veri elde etmek amacıyla genel tarama modeli kullanılmış ve veriler araştırmacı tarafından geliştirilen anket formuyla toplanmıştır. Nitel değişkenlere ait verilerin elde edilmesi amacıyla Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Bu amaçla önceden örnekleme sorulacak sorularla ilgili bir form hazırlanmış ve araştırmaya katılan öğretmenlere bu formdaki sorular yöneltilmiştir.

EVREN VE ÖRNEKLEM

Araştırmanın evreni Konya ilinde M.E. B bağlı ilköğretim okullarında görev yapan ilköğretim birinci kademe öğretmenlerinden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise Seydişehir ilçesine bağlı ilk resmi ilköğretim okullarında çalışan birinci sınıf öğretmenlerinden tesadüfî yöntemle seçilen 50 birinci sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırma örneklemine alınan öğretmenlerin özlük niteliklerine ilişkin veriler Tablo 3'de verilmiştir.

TABLO- 3
Öğretmenlerin Kişisel Bilgileri

		Frekans (f)	Yüzde (%)	
1	Cinsiyet	Erkek	38	76
		Kadın	12	24
2	Mezun Olunan Okul	Eğitim Fakültesi	35	70
		Diğer fakülteler	10	20
		Öğretmen Okulu	2	4
		Eğitim Enstitüsü	3	6
3	Meslekteki Kıdem Yılı	1- 5 yıl	3	6
		6- 10 yıl	24	48
		11 -15 yıl	10	20
		15 yıl ve üzeri	13	26
4	Kaçınıcı Kez Birinci Sınıfı Okuttuğu	1- 3	28	56
		4- 6	16	32
		7- 9	4	8
		9 ve üzeri	2	4
5	Öğrenci Sayısı	5- 10	8	16
		15- 20	10	20
		25- 30	13	26
		30 ve üzeri	19	38
6	Okumaya Geçilen Ay	Kasım- Aralık	17	34
		Ocak- Şubat	16	32
		Mart- Nisan	17	34
		Diğer	-	-

Tablo 3'e göre araştırmaya katılan retmenlerin %76' sı erkek, %24' ü kadındır. Bu retmenlerin %70' i eğitim fakóltesi mezunu, %20' si Ziraat Fakóltesi, Fen- Edebiyat Fakóltesi gibi diğer fakólter mezunu, %6' sı Eğitim Enstitüsü mezunu, %4' ü retmen okulu mezunudur. Bu retmenlerin meslekteki kıdem yılı %48' inin 6- 10 yıl, %26' sının 15 yıl ve üzeri, %20' sinin 11- 15 yıl ve %6' sının 1- 5 yıldır. Bu retmenlerin meslek hayatları boyunca; %56' sı birinci sınıfı 1- 3 kez, %32' si birinci sınıfı 4- 6 kez, %8' si birinci sınıfı 7- 9 kez, %4' ü birinci sınıfı 9 kez ve üzeri okutmuştur. Bu retmenlerden %38' inin sınıf mevcudu 30 ve üzeri, %26' sının sınıf mevcudu 25- 30 renci, %20'sinin sınıf mevcudu 15- 20 renci, %16'sının sınıf mevcudu ise 5- 10 rencidir. Bu retmenlerin 2005- 2006 üretim yılında uygulanan Ses Temelli Cümle Yöntemi ile rencileri okumaya geçirdikleri ay %68'i Kasım –Aralık ve Mart- Nisan; %32' sinin ise Ocak- şubat aylarıdır.

VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırmanın amacına uygun olarak gözlenen ve kaydedilen kanıtlara araştırmanın verileri denilmektedir. Bunlara ham veri de denilir.

Bu araştırmada verilerin toplanmasında; iki bölümden ve yirmi sorudan oluşan bir anket ve on altı sorudan oluşan görüşme formu kullanılmıştır.

Uzman görüşüne bağlı olarak hazırlanan ankette “hiç katılmıyorum (1)” , “katılmıyorum (2)” , “kısmen katılıyorum (3)” , “ katılıyorum (4)” , “tamamen katılıyorum (5)” olarak derecelendirilmiş, her bir şıkka rakam vererek kodlanmıştır. Bu değerler istatistiksel olarak tablolarla açıklanmıştır.

Görüşme yönteminde ise uzman görüşüne dayanarak hazırlanan 16 soruluk görüşme formu 45 dakikalık zamanda retmenlerle yüz yüze görüşerek cevaplandırılmıştır. Bu alışma da retmenlerimizi samimi ve dürüst cevaplar verdiği sayıtlısı kabul edilmiştir. Verilerimiz kayda geçirilmiştir.

VERİLERİN ÇÖZÜMÜ VE YORUMLANMASI

Literatür taraması sonucunda elde edilen bilgiler konu bütünlüğü içerisinde çalışmaya dâhil edilmiş anket sonuçlarının yorumlanmasında ve sonuçların çıkarılmasında sürekli göz önünde bulundurulmuştur.

1- Araştırmamızda anket uygulamalarından elde edilen verilerin çözümlü ve yorumlanması aşamasında “Selçuk Stat” istatistik programı kullanılmıştır. Öncelikle anketin her seçeneği rakam şeklinde kodlanmıştır. Verilere verilen kodlar istatistik programına geçilmiştir.

Öğretmenlerin anketteki sorulara verdikleri cevapların frekans ve %’de dağılımları çapraz tablolardan elde edilerek yorumlanmaya çalışılmıştır.

2- Araştırmamızda görüşmelerden elde edilen verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması aşamalarında tasviri analiz yaklaşımı kullanılmıştır.

Bu yaklaşıma göre, elde edilen veriler, daha önceden belirtilen konulara göre özetlenmiş ve yorumlanmıştır. Görüşülen bireylerin görüşlerini yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sıkça yer verilmiştir. Bu amaçla elde edilen veriler önceden mantıklı ve anlaşılır bir biçimde tasvir edilmiştir. Daha sonra yapılan bu tasvirler yorumlanmış, neden-sonuç ilişkileri üzerinde durulmuş ve bir takım sonuçlara ulaşılmıştır. Ortaya çıkan konuların ilişkilendirilmesi, anlamlandırılması ve ileriye yönelik tahminlerde bulunulması işlemleri de yapılan yorumlar arasında yer almıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırma sonuçlarına ait bulgu ve yorumlar, görüşme sonuçlarına ait bulgular ve yorumlar ile elde edilen anket ve görüşme verilerinin birlikte değerlendirilmesine yer verilmiştir. Bulgular alt problemde verilen sıraya uygun olarak ele alınmıştır.

1. Öğretmenlerin lisans döneminde verilen “İlk okuma yazma öğretimi” dersinin içeriğine ilişkin görüşleri nelerdir?

TABLO- 4

Lisans döneminde Okutulan İlk Okuma Yazma Öğretimi Dersinin İçeriği Hakkında Öğretmenlerin Görüşleri

Lisans döneminde alınan İlk Okuma Yazma Öğretimi Dersinin İçeriği Meslekî Uygulamada Yeterlidir	Frekans (f)	Yüzde (%)
Hiç Katılmıyorum	9	18
Katılmıyorum	16	32
Kısmen Katılıyorum	15	30
Katılıyorum	6	12
Tamamen Katılıyorum	4	8

Araştırmaya katılan öğretmenlerin lisans döneminde aldıkları “İlk okuma yazma öğretimi” dersi içeriğinin mesleki alandaki uygunluğunu ve yeterliliğini belirlemek amacıyla sorduğumuz bu soruda; öğretmenlerin % 32 sinin bu düşüncede olmadıklarını, %4’ünün ise içeriğin yeterli olduğu görüşünde olduğunu tespit ettik. Böylece lisans döneminde alınan ilk okuma yazma öğretimi dersi içeriğinin mesleki uygulamada yeterli olmadığı anlaşılmaktadır.

2. Öğretmenlerin, ilk okuma yazma öğretiminde karşılaşılan problemlerin çözümünde öğretmenin rolüne ilişkin görüşleri nelerdir?

TABLO- 5

İlk Okuma Yazma Öğretiminde Karşılaşılan Problemlerin Çözümünde Öğretmenin Rolü Hakkında Öğretmenlerin Görüşleri

Öğretmenin Okuma yazmada rolü önemlidir	Frekans (f)	Yüzde (%)
Hiç Katılmıyorum	-	-
Katılmıyorum	-	-
Kısmen Katılıyorum	3	6
Katılıyorum	22	44
Tamamen Katılıyorum	25	50

Birinci sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma öğretiminde karşılaşılan problemlerin çözümünde öğretmenin rolünün önemli olduğu görüşünde olanlar %94'tür. İlk okuma yazma temel becerileri öğrencilerin öğrenim hayatını etkileyen önemli etkinliklerdir. Okula yeni başlayan çocuğun yeni çevreye uyum sağlaması ve okulu sevmesinde birinci sınıf öğretmenin rolü büyüktür. Öğrencinin başarı ya da başarısızlığında öğretmenin olaylar karşısındaki tutumu önemlidir. Öğretmen problemleri çözmeli, öğrencinin bu temel etkinlikleri kazanmada ona yardımcı olmalıdır.

3. Öğretmenlerin ses temelli cümle yöntemi hakkındaki bilgilerinin yeterliğine ilişkin görüşleri nelerdir?

TABLO- 6

Öğretmenlerin Ses Temelli Cümle Yöntemi Hakkındaki Bilgilerin Yeterliliği ile İlgili Görüşleri

Ses Temelli Cümle Yöntemi Hakkındaki Bilgilerim Yeterlidir.	Frekans (f)	Yüzde (%)
Hiç Katılmıyorum	1	2
Katılmıyorum	6	12
Kısmen Katılıyorum	15	30
Katılıyorum	16	32
Tamamen Katılıyorum	12	24

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %32'si Ses Temelli Cümle Yöntemi hakkında yeterli bilgiye sahip olduklarını belirtirken; %2'si yöntem hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları görüşündedirler.

4. Öğretmenlerin ses temelli cümle yöntemi hakkında verilen hizmet içi eğitim ve seminerlerin içeriğinin yeterliliğine ilişkin görüşleri nelerdir?

TABLO- 7

Ses Temelli Cümle Yöntemi Hakkında Seminerde Verilen Bilgilerin Yeterliliği İle İlgili Görüşleri

Ses Temelli Cümle Yöntemi Hakkında Seminerde Verilen Bilgi Yeterlidir.	Frekans (f)	Yüzde (%)
Hiç Katılmıyorum	17	34
Katılmıyorum	20	40
Kısmen Katılıyorum	13	26
Katılıyorum	-	-
Tamamen Katılıyorum	-	-

Yeni müfredata göre uygulanması öngörülen Ses Temelli Cümle Yöntemi hakkında hizmet içi eğitim seminerlerinde verilen bilgilerin yeterli olmadığı kanaatinde olan öğretmenlerin oranı %40' tır. Bu oran da bize hizmet içi eğitim seminerlerinde verilen yöntem hakkındaki bilgilerin yetersiz olduğunu göstermektedir.

5. Öğretmenlerin ses temelli cümle yöntemi hakkında velilerin bilgisinin yeterliliğine ilişkin görüşleri nelerdir?

TABLO- 8

Ses Temelli Cümle Yöntemi Hakkında Velilerin Bilgileri İle İlgili Öğretmen Görüşleri

Ses Temelli Cümle Yöntemi Hakkında Velilerin Bilgileri Yeterlidir	Frekans (f)	Yüzde (%)
Hiç Katılmıyorum	26	52
Katılmıyorum	18	36
Kısmen Katılıyorum	3	6
Katılıyorum	3	6
Tamamen Katılıyorum	-	-

İlk okuma yazma öğretiminde öğretmenden sonra en etkili unsur ailedir. Çocuğun gelişiminde aile, öğretmen ve çevre ilk okuma yazma öğretiminde önemli rolü olan unsurlardır. Okuma yazmada velilerin yardımının etkisini ve bilgisinin yeterliliğini tespit etmek amacıyla sorduğumuz soruyu cevaplayan öğretmenlerin %52'si velilerin yöntem ile ilgili bilgilerinin yetersiz olduğu görüşündedir.

6. Öğretmenlerin ses temelli cümle yönteminin öğrenci gelişim düzeyine uygunluğu hakkındaki görüşleri nelerdir?

TABLO- 9

Ses Temelli Cümle Yöntemi'nin Öğrencilerin Gelişim Düzeyine Uygunluğu İle İlgili Öğretmen Görüşleri

Ses Temelli Cümle Yöntemi Öğrenci Gelişim Düzeyine Uygundur	Frekans (f)	Yüzde (%)
Hiç Katılmıyorum	3	6
Katılmıyorum	9	18
Kısmen Katılıyorum	17	34
Katılıyorum	17	34
Tamamen Katılıyorum	4	8

Ses Temelli Cümle Yöntemi'nin öğrenci gelişim düzeyine uygun olduğu görüşünde olan öğretmenlerin oranı %34'tür. Böylece uygulanan yeni yöntem öğrenciyi aktif hale getiren öğrenci merkezli bir yöntemdir.

7. Öğretmenlerin ses temelli cümle yönteminin okuma hızını artırıp arttırmadığına ilişkin görüşleri nelerdir?

TABLO- 10

Ses Temelli Cümle Yöntemi'nin Okuma Hızına Etkisi İle İlgili Görüşleri

Ses Temelli Cümle Yöntemi Okuma Hızını Artırmıştır.	Frekans (f)	Yüzde (%)
Hiç Katılmıyorum	11	22
Katılmıyorum	15	30
Kısmen Katılıyorum	14	28
Katılıyorum	9	18
Tamamen Katılıyorum	1	2

Ses Temelli Cümle Yönteminin okuma hızını artırmadığı görüşünde olan öğretmenler çoğunlukta olup, bu oran %30' dur.

8. Öğretmenlerin ses temelli cümle yönteminin öğrencilerin akademik benlik algılarını yükseltmede etkili olup olmadığına ilişkin görüşleri nelerdir?

TABLO- 11

Ses Temelli Cümle Yöntemi'nin Öğrencilerin Akademik Benlik Algısına Etkisi İlgili Öğretmenlerin Görüşleri

Yöntem Öğrencilerin Akademik Benlik Algısını Yükselmiştir	Frekans (f)	Yüzde (%)
Hiç Katılmıyorum	1	2
Katılmıyorum	12	24
Kısmen Katılıyorum	19	38
Katılıyorum	12	24
Tamamen Katılıyorum	6	12

Öğretmenlerin %38'i yöntemin öğrencilerin akademik benlik algılarını yükselttiği görüşüne kısmen katılmaktadır. Akademik algılarına hiçbir katkısının olmadığını düşünenlerin oranı ise %2'dir.

9. Öğretmenlerin ses temelli cümle yönteminin uygulanmasında öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerini artırıcı çalışmalara ayrılması gereken zamana ilişkin görüşleri nelerdir?

TABLO- 12

Ses Temelli Cümle Yöntemi'nin Uygulanmasında Öğretmenin Hazırlığı İle İlgili Görüşleri

Yöntemin Uygulamasında Hazır bulunuşluk Düzeyini Artırıcı Çalışmalar İçin Yeterli Zamanı Ayırdım	Frekans (f)	Yüzde (%)
Hiç Katılmıyorum	2	4
Katılmıyorum	6	12
Kısmen Katılıyorum	18	36
Katılıyorum	20	40
Tamamen Katılıyorum	4	8

Çocuğun ilk okuma yazmaya başlamasında hazır bulmuşluk düzeyini önemli ölçüde belirleyen öğretmenin öğretim öncesi yapmış olduğu hazırlıklardır. İlk okuma yazmaya yeterli zaman ayırarak öğretime hazırlanan öğretmenler %40'lık oranla çoğunluğu oluşturmaktadır.

10. Öğretmenlerin ses temelli cümle yöntemi için kabul edilen bitişik eğik yazının uygunluğuna ilişkin görüşleri nelerdir?

TABLO- 13

Bitişik Eğik Yazının Ses Temelli Cümle Yöntemi' Ne Uygunluğu İle İlgili Görüşleri

Ses Temelli Cümle Yöntemi için Seçilen Bitişik Eğik Yazı Uygunudur.	Frekans (f)	Yüzde (%)
Hiç Katılmıyorum	8	16
Katılmıyorum	10	20
Kısmen Katılıyorum	4	8
Katılıyorum	18	36
Tamamen Katılıyorum	10	20

Ses Temelli Cümle Yöntemi için bitişik eğik yazının uygun olduğuna katılan öğretmenlerin sayısı %36'dır. Bitişik yazının yapı olarak sisteme uygun olduğu görüşündedirler.

11. Öğretmenlerin ses temelli cümle yöntemi için kabul edilen bitişik eğik yazı hakkındaki bilgi yeterliliklerine ilişkin görüşleri nelerdir?

TABLO- 14

Bitişik Eğik Yazı İle İlgili Bilginin Yeterliliği İle İlgili Öğretmen Görüşleri

Bitişik Eğik Yazı İle İlgili Bilginin Yeterliliği.	Frekans (f)	Yüzde (%)
Hiç Katılmıyorum	-	-
Katılmıyorum	3	6
Kısmen Katılıyorum	5	10
Katılıyorum	18	36
Tamamen Katılıyorum	24	48

Öğretmenlerin %48'i, bitişik eğik yazı ile ilgili bilgilerinin tamamen yeterli olduğunu belirtmişlerdir.

12. Öğretmenlerin ses temelli cümle yöntemi için kabul edilen bitişik eğik yazının öğrencilerin gelişim düzeylerine ve okuma hızlarına uygunluğu hakkındaki görüşleri nelerdir?

TABLO- 15

Bitişik Eğik Yazının Öğrenci Gelişim Düzeyine ve Okuma Hızına Etkisi İle İlgili Öğretmen Görüşleri

Bitişik Eğik Yazı Öğrenci Gelişim Düzeyi ve Okuma Hızına Uygundur.	Frekans (f)	Yüzde (%)
Hiç Katılmıyorum	6	12
Katılmıyorum	13	26
Kısmen Katılıyorum	10	20
Katılıyorum	17	34
Tamamen Katılıyorum	4	8

Öğretmenlerin %34'ü, bitişik eğik yazının öğrenci gelişim düzeyine ve okuma hızına uygun olduğuna katılmaktadırlar.

13. Birinci sınıf öğretmenlerinin Ses Temelli Cümle Yöntemi ve uygulamalarının eğitim sistemine olumlu ya da olumsuz katkılarına ilişkin görüşleri nelerdir?

TABLO- 16

Yöntem- Eğitim Sistemi İlişkisi İle İlgili Öğretmen Görüşleri

Ses Temelli Cümle Yöntemi ve Uygulamaları Eğitim Sistemi İçin Olumludur	Frekans (f)	Yüzde (%)
Hiç Katılmıyorum	4	8
Katılmıyorum	10	20
Kısmen Katılıyorum	16	32
Katılıyorum	17	34
Tamamen Katılıyorum	3	6

Öğretmenlerin %34'ü, Yeni Müfredat için seçilen yöntemin sistem için olumlu olduğuna katılmaktadırlar. %8'lik kesimi ise seçilen yöntemin sistem için olumlu olduğuna hiç katılmadıkları görüşü hâkimdir.

14. Birinci sınıf öğretmenlerinin Ses Temelli Cümle Yöntemi ile Cümle Çözümleme Yöntemi'ni okuryazarlık bakımından karşılaştırmalarına ilişkin görüşleri nelerdir?

TABLO- 17

Ses Temelli Cümle Yöntemi'nin Okur Yazarlık Bakımından Cümle Çözümleme Yöntemi İle Karşılaştırılması

Ses Temelli Cümle Yöntemi Okur Yazarlık Bakımından Cümle Çözümleme Yöntemi'nde Daha Verimlidir.	Frekans (f)	Yüzde (%)
Hiç Katılmıyorum	6	12
Katılmıyorum	10	20
Kısmen Katılıyorum	15	30
Katılıyorum	11	22
Tamamen Katılıyorum	8	16

Öğretmenlerin %30'luk bölümünün uygulanan bu yöntemin cümle sistemine oranla okuryazarlık bakımından verimli olduğuna kısmen katıldıkları tespit edilmiştir.

B- GÖRÜŞME SONUÇLARINA AİT BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde uzman görüşü alınarak hazırlanan on altı adet soru öğretmenlerimizle yüz yüze görüşülerek cevaplandırılmıştır. Öğretmenlerimizin görüşme esnasında samimi ve dürüst cevaplar verdikleri sayıtlısı kabul edilmiştir.

Görüşme öncesinde öğretmenlerimize araştırma konumuz ile ilgili kısa bir bilgi verilmiştir. Kimliklerinin gizli tutulacağı belirtildikten sonra görüşme süresinin 45 dakika olduğu ifade edilmiştir. Elde edilen veriler yazılı olarak kaydedilmiştir. Bu veriler, sorulara verilen cevaplar doğrultusunda bir başlık altında toplanmıştır. Öğretmenlerimizin kimlikleri gizli tutulduğu için düşünceleri ifade edilirken A, B, C..... vb. semboller kullanılmıştır.

• Hangi okuldan mezun oldunuz?

A,C,Ç, G, H ve I öğretmenlerimiz Eğitim Fakültesi; B ve E öğretmenlerimiz Fen Edebiyat Fakültesi, D öğretmenimiz Eğitim Yüksek Okulu, F öğretmenimiz ise Ziraat Fakültesi mezunu olduklarını belirtmişlerdir.

• Öğretmenlik mesleğinde kaçınıcı yılınızdasınız?

A öğretmenimiz meslekteki kıdem yılının 12. ; B, C ve F öğretmenlerimiz 10.; Ç, G ve H öğretmenlerimiz 9. ;D öğretmenimiz 8.; E öğretmenimiz 6. ;I öğretmenimiz ise 16. yıl olarak belirtmişlerdir.

Lisans döneminde ilk okuma yazma dersi aldınız mı? Bu dersi daha önce almış iseniz edindiğiniz bilgileri mesleki uygulamalarınızda kullanabiliyor musunuz?

A,D,G,H öğretmenlerimizin bu dersi aldıklarını fakat okul esnasında dersi yüzeysel olarak anlatıldığını, ders saatinin yetersiz olması nedeniyle uygulamalara yer verilmediğini, uygulamadaki yetersizlikler nedeniyle meslekte başlangıçta zorlandıklarını belirtmişlerdir.

B, C, Ç, F, I öğretmenlerimiz bu dersi hiç almadıklarını ancak kendi çabaları ve araştırmalarıyla meslekte tecrübe edindiklerini belirtmişlerdir, E öğretmenimiz ise bu dersi pedagojik olarak aldığını ve kendini yeterli gördüğünü belirtmiştir.

• **Kaç yıldır birinci sınıfı okutuyorsunuz? Birinci sınıfı okuturken ne gibi zorluklarla karşılaştınız?**

A ve E öğretmenimiz 4 yıl, B, D ve H öğretmenimiz 3 yıl, C öğretmenimiz 6 yıl, Ç ve G öğretmenlerimiz 1 yıl, F öğretmenimiz 2 yıl ve I öğretmenimiz 5 yıldır birinci sınıf okuttuklarını belirtmişlerdir.

Öğretmenlerimiz birinci sınıf okuturken en çok velilerin bilinçsiz olması, ilgisiz olması nedeniyle zorluk yaşadıklarını ifade etmişlerdir.(A,B,D,E,F,G,H,I)

Ayrıca B öğretmenimiz idare ve müfettişlerin okuma yazmaya geçişte zamanla ilgili baskı yapmalarının,

C öğretmenimiz ilk aylarda sesleri verirken,

Ç öğretmenimiz sistem hakkında yeterli bilgi verilmediği için uygulamalarda,

E öğretmenimiz öğrenci motivasyon düşüklüğü nedeniyle zorluklar yaşadıklarını belirtmişlerdir.

• **İlk okuma yazma öğretiminde amacınız nedir? Öğretmenin rolü nedir?**

Öğretmenlerimiz ilk okuma yazma öğretimindeki amaçlarını şöyle açıklamışlardır.

“okuma zevk ve alışkanlığı kazandırmak” (A); “ Okuduklarını anlayabilmeleri ve anladıklarını yazabilmeleri” (B); çocuğa anlayarak ve hızlı okuma; işlek ve güzel yazı yazma becerisi kazandırmak” (C) “Özgüven kazandırmak” (Ç); “ ... kelimeleri doğru, akıcı okuyup yazabilmek, duygu ve düşüncelerini sözlü ve yazılı anlatabilen birey yetiştirebilmek.” (D); okuma yazma öğretiminde program ve ilkelerine uygun şekilde bu eylemi bitirmek” (E); “Çocuğu geleceğe hazırlamak ve davranışlarda olumlu değişiklikler meydana getirmek”(F); “ düzgün ve seri bir şekilde okumalarını sağlamak”(G); “ Müfredat doğrultusunda okuma yazma öğretmek” (H); “Türkçeyi güzel ve etkili kullanmalarını sağlamak”(I)

İlk okuma ve yazmada öğretmen rehber, yol gösterici örnek bir yöneticidir. Öğretmenin veliyi ve öğrencisini tecrübesi ile yönlendirmesi, model olması bu işte öğretmenin önemini etkin kılar.

• **Ses Temelli Cümle Yöntemi hakkında yeterli bilgiye sahip olduğunuza inanıyor musunuz? Yöntemde öğretmenin rolü nedir?**

“Yöntem hakkında yeterli bilgiye sahip olduğuma inanıyorum” (A), “ yöntem hakkında yeterli bilgiye sahip olduğuma inanmıyorum. Çözümleme yöntemine göre daha fazla çalışmam gerekiyor.” (B,C,Ç,D,E,G,F,I)

Öğretmen; öğrenciyi aktif hale getirmek, bilgiye kendisinin ulaşmasını sağlamak, sesleri kavramada öğrenciye yol göstermek, öğrenciye etkin bir öğrenme ortamı oluşturmada rehber oluşturmak hususunda etkindir. Görüştüğümüz bütün öğretmenler öğrenmede öğretmenin etkin olduğu konusunda hem fikirdir.

• **Ses Temelli Cümle Yöntemi hakkında görüşleriniz nelerdir?**

“... yöntemde okumaya geçmeyen öğrenci kalmıyor” (A);

“Ses Temelli Cümle Yöntemi denmesine rağmen tamamen bu yöntemi ses yöntemidir. Öğrencilerin okuma hızlarını olumsuz etkilemektedir.”(B);

“Yöntemde ünsüzlerin işlek olanlarının öncelikli olarak verilmesi”(C);

“Öğrencinin özgüvenini artıran, gelişimine uygun bir yöntemdir.”(Ç);

“... yöntemine göre daha pratik bir yöntem olduğunu düşünüyorum.”(D);

“Yöntemin öğrencini okuma ve anlama hızını yavaşlattığını düşünüyorum.”(E);

“Çocuğu okumaya daha hızlı geçirdiğini düşünüyorum.”(F);

“İlk okuma yazma öğretiminde daha etkili olduğu kanaatindeyim”(G);

“Ses Temelli Cümle Yönteminde öğrenci ile daha çok ilgilenilmelidir.”(H);

“Yöntemde işlek harflerin önce verilmesi gerektiğine inanıyorum.”(I)

Öğretmenlerimizin görüşlerini doğrudan alıntı yaparak açıkladık.

• **Ses Temelli Cümle Yöntemini uygularken ne gibi zorluklarla karşılaştınız?**

Çözüm önerileriniz nelerdir?

Yöntem uygulanırken karşılaşılan zorluklar:

- ✓ Açık hece oluşturma,
- ✓ Öğrencilerin sesleri algılama ve kullanmada problem yaşamaları,
- ✓ Ünsüzlerin tek başlarına öğretimi,
- ✓ Kapalı hecelerin bölünerek okunması
- ✓ Öğrencilerin okul öncesi eğitim almamış olması,

- ✓ Velilerin bilinçsiz desteği,
- ✓ Aile ve müfettişlerin zaman ile ilgili baskıları,
- ✓ Harflerin veriliş sırası.

Çözüm önerileri:

✓ Sesleri kavratmadan önce 3- 4 gün sesi hissettirme çalışması yaparak işe başlanmalıdır. Kelimeler çocuğun çevresinden tanıdık olduğu kısa, bilinen ve çok kullanılan kelimeler olması gerekmektedir.

- ✓ Ünsüzler verilirken ünlüler ile desteklenmeli.
- ✓ İşlek harfler ile öğretime başlanmalı.
- ✓ Öğretimde oyunlardan daha çok faydalanılmalı.
- ✓ İlk okuma yazma öğretimi okul öncesi eğitim ile desteklenmeli.
- ✓ Kapalı hecelerin bölünerek okunmasını önlemek için daha çok metin okuma çalışması yapılmalıdır.

• **“Ses Temelli Cümle Yöntemi”nin okuryazar olmadaki hızı nedir? Okuma yazma hızını nasıl etkilemiştir. Gelişim düzeyine uygun mudur?**

Öğretmenlerimiz Ses Temelli Cümle Yönteminin okuma hızını daha da artırdığını belirttikten sonra öğrencilerin gelişim düzeyine de uygun olduğunu söylemişlerdir. Fakat kırsal kesimde bulunan öğrencilerin okuma yazma hızında bir değişiklik olmamıştır.

• **Ses Temelli Cümle Yönteminin öğrencilere neler kazandırabileceğini düşünüyorsunuz?**

Öğretmenlerimiz, Ses Temelli Cümle Yönteminin öğrencilere neler kazandıracaklarını şöyle özetleyebiliriz:

- ✓ Ses Temelli Cümle öğrencilere özgüven kazandırır,
- ✓ Okuma ve yazmayı sevdirebilir,
- ✓ Öğrencilere pozitif düşünce ve tümevarım yöntemini kullanma becerisi kazandırır,
- ✓ Daha güzel yazı yazma alışkanlığı kazandırır,
- ✓ İlk okuma yazmaya geçme zamanını kısaltır,

✓ Yanlış ve ezbere okuma alışkanlığını azaltır.

B,C ve E öğretmenlerimiz ise, Ses Temelli Cümle Yönteminin öğrencilere kazandırdığı ve kazandırabileceği bir şeylerin olmadığını belirtmişlerdir.

• **Ses Temelli Cümle Yönteminde neden bitişik eğik yazı tercih edilmiştir?**

Öğretmenlerimize göre bitişik eğik yazının yöntem içinde tercih edilme sebepleri şunlardır:

- ✓ Algılanma ve kavranmasının kolay olması,
- ✓ Çocuğun özelliklerine uygun olması,
- ✓ Düşüncedeki sürekliliğin yazıyla pekiştirilmesi,
- ✓ Yazının hızlı yazmaya uygun olması,
- ✓ Estetik olması,
- ✓ Akıcı ve seri olması,
- ✓ Okunma ve yazılmasının kolay olması,
- ✓ Bütün dünyada kullanılıyor olmasıdır.

I öğretmenimiz ise hiçbir fikri olmadığını belirtmiştir.

• **Bitişik eğik yazı ile ilgili bilgileriniz yeterli midir?**

A,Ç,I öğretmenlerimiz konu ile ilgili bilgilerinin yeterli olduğunu; B,C,E,F,G ve H öğretmenlerimiz ise bilgilerinin yeterli olmadığını söylemişlerdir.

• **Bitişik eğik yazı öğrencilerin gelişim düzeyine uygun mudur? Okuma hızına etkisi var mı?**

A,B,Ç,F,G ve H öğretmenlerimiz bitişik eğik yazının öğrencilerin gelişim düzeyine uygun olduğunu ve okuma hızına olumlu etki ettiğini belirtirken;

C,D,E ve I öğretmenlerimiz bitişik eğik yazının öğrencilerin gelişim düzeyine uygun olmadığını ve okuma hızına etkisinin olmayıp sadece yazma hızına etkisi olduğunu belirtmişlerdir.

• **Ses Temelli Cümle Yönteminin eğitim sistemine olumlu ya da olumsuz katkıları üzerine neler düşünüyorsunuz?**

Öğretmenlerimizin verdikleri cevaplara göre yöntemin eğitim sistemimize **olumlu** katkıları şunlardır:

- ✓ Öğrencilerin kavrama düzeyini artıracaktır,
- ✓ Okumayı sevdirecek,
- ✓ Yazıyla ifade becerilerini geliştirecektir,
- ✓ Okuryazar oranı artacaktır,
- ✓ Okumada anlamamanın önemi artacaktır.

Yöntemin eğitim sistemimize olan **olumsuz** katkılarını öğretmenlerimiz şöyle belirtmişlerdir:

- ✓ Etkinlik sayılarının fazla, ders sürelerinin az olması programın yetişmeyeceği,
- ✓ Kırtasiye masraflarının arttığı,
- ✓ Veli öğretmen çatışmasına sebep olduğu,
- ✓ Kitapların düz yazı, öğretimin bitişik eğik yazı ile yapılması öğrencilerin kafasını karıştırmıştır.

• **Cümle çözümlene yöntemi ile Ses Temelli Cümle yöntemini okuryazarlık bakımından karşılaştırınız.**

A öğretmeni, Ses Temelli Cümle Yönteminde okuryazarlık daha yüksek olduğunu;

B öğretmeni, sestem yapılan okuma yazma çalışmasının sonunda göz atlamasından kaynaklanan okuma zorluğuna sebep olduğunu;

C öğretmeni, Ses Temelli Cümle Yönteminde öğrencinin daha erken, cümle çözümlene de ise daha hızlı okuduğunu;

Ç öğretmeni, Ses Temelli Cümle Yönteminde öğrencilerde beyin fırtınası, cümle çözümlenmede ise ezberciliğin arttığını,

D öğretmeni, Ses Temelli Cümle Yönteminde heceleme devresinin kısa sürdüğünü;

E öğretmeni, cümle çözümlenmede okuduğunun anlama oranının daha fazla olduğunu;

F öğretmeni, Ses Temelli Cümle Yönteminin öğrencideki farklılığı dikkate aldığı için zengin olduğunu;

G öğretmeni, her iki yöntemde de öğrencilerin ilk oluma yazma öğrenebildiğini;

H öğretmeni, Ses Temelli Cümle Yönteminde öğrencilerin verilenleri kısa sürede kavradığını;

I öğretmeni, Ses Temelli Cümle Yönteminde birinci sınıfta okumaya geçemeyen öğrenci olmadığını belirtmiştir.

C. ELDE EDİLEN VERİLERİN BİRLİKTE DEĞERLENDİRİLMESİ

Anket 50 öğretmene uygulanmış ve % 100 katılım sağlanmıştır. Katılımcılar bütün soruları cevaplamışlar ve hiçbir soruyu cevapsız bırakmamışlardır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %76'sının erkek öğretmen olduğu sınıflarının kalabalık olması, eğitim fakültesi mezunları olmalarına rağmen ilk okuma yazma dersinde kendilerini yetersiz gördükleri bu alanda yapılan hizmet içi eğitimlerin yetersiz olduğunu, velilerin bilinçsiz oldukları saptanmıştır. Ayrıca ses temelli cümle yöntemini okuma hızına pek katkısının olmadığı belirtilmiştir. Bitişik eğik yazı sisteme uygun olup yazının esnekliği ve kolay okumada faydalı olduğu belirtilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %24'ü kadın olup onlar da velilerin ilgisizliğini okuryazar oranını azalttığını karşılaşılan problemlerin çözümünde alınan bilgilerin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca sistem yeni olduğu için katılımcılar denenmesinde fayda görmüşlerdir.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

1. Öğretmenlerimiz Ses Temelli Cümle yönteminde en büyük sıkıntının lisans döneminde alınan ilk okuma yazma dersinin mesleki uygulama da yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

2. Ses Temelli Cümle de okuryazar oranının arttığı fakat okuma hızında bir değişiklik olmadığı belirtilmiştir.

3. Ses Temelli Cümle yöntemi öğrencilerin gelişim düzeyine uygun olup öğrencilerin özgüvenlerini arttırmaktadır.

4. Bitişik eğik yazının öğrencin gelişim düzeyine ve okuma hızına etkisi olumludur.

5. Bitişik eğik yazı öğrencinin estetik anlayışını önemli ölçüde etkilemektedir.

6. Velilerin yöntem hakkındaki tutumları öğretmenleri olumsuz etkilemektedir.

7. Sınıflardaki öğrenci miktarının artması okuma yazma etkinliğini olumsuz etkilemektedir.

Bu sorunların giderilmesi için şu öneriler sunulmaktadır:

1. Hizmet öncesi üniversiteler de verilen ilk okuma yazma dersinin uzman kişilerce verilmesi ve ders saatinin artırılması gerekmektedir.

2. Hizmet içi eğitim seminerlerinde öğretmenlere verilen eğitim nitelikli olmalıdır.

3. Okul idarecileri, veliler ve denetleyiciler öğretmenlere zaman bakımından baskı yapmamalıdır.

4. Birinci sınıf öğretmeni, çocuk eğitimi, insan psikolojisi, gelişim psikolojisi, eğitim sosyolojisi ve öğretim metot ve teknikleri konusunda gerekli bilgi ve beceriye sahip olmalıdır.

5. Mesleki alanda gelişen yeni metotları izlemeli, denemelidirler.

6. Sürekli olarak okuyup incelemeler yapmalı, mesleki toplantı ve çalışmalarına katılmalıdırlar.

7. Öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumları ile onu çalıştıran kurum olan Milli Eğitim Bakanlığı, program geliştirme ve değerlendirme konusunda kararlı bir tutum ve sürekli bir işbirliği yapmalıdırlar.

KAYNAKÇA

1. AKYOL, H.(2005).**Türkçe İlk Okuma Yazma Öğretimi**, Ankara; Pegem Yayıncılık
2. BACANLI, H. (2000).**Gelişim ve Öğrenme**, Ankara: Nobel Yayınları
3. BİNBAŞIOĞLU, C.(2001) *İlk okuma Yazma Öğretiminde Cümle Yöntemi Kullanılması ile ilgili Bazı Eleştiriler ve Bunlara Verilecek Yanıtlar*, **Çağdaş Eğitim**
4. CALP, M.(1998)**Öğretmenler ve Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü İçin İlk Okuma Yazma Öğretimi**, Konya: Eğitim Kitabevi
5. CEMALOĞLU, N.(2001) **İlk Okuma Yazma Öğretimi**, Ankara: Nobel Yayın
6. ÇELENK, S.(1998) *Aşamalı Bireşim Yöntemiyle Okuma Yazma Öğretimi* (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara: Hacettepe Üniversitesi sosyal Bilimler Enstitüsü
7. ÇINAR, İ (2002). **Kuram Ve Uygulamalarıyla İlk Okuma Yazma Öğretimi**, Malatya: Öz Serhat Yayınları
8. DEMİREL, Ö.(1994)**Türkçe ve Sınıf Öğretmenleri İçin Türkçe Öğretimi**, Ankara: Pegem yayın,6. baskı
9. _____(1998).**İlköğretim Okullarında Türkçe Öğretimi**, Ankara: MEB Yayınları
10. DİKMEN, S.(1998).**İlk Okuma Yazma Öğretimi Öğretmen Rehberi**, Ankara
11. _____(2003). **İlk Okuma Yazma Öğretimi Öğretmen Rehberi**, Ankara: Pelikan Yayınları
12. ERİK, N. (2001). **Okullarımızda Anadili Öğretimi**, Konya:3.Baskı
13. GÜLERYÜZ, H. (1997) **Programlanmış İlk Okuma Yazma Öğretimi**, Ankara: Pegem Yayıncılık
14. _____(1998). **Programlanmış İlk Okuma Yazma Öğretimi, Kuram ve Uygulamaları**, Ankara: Pegem Yayıncılık
15. _____(2001).**Türkçe İlk Okuma Yazma Öğretimi**, , Ankara: Pegem A Yayıncılık
16. GÜNEŞ, F.(2006). *İlk Okuma Yazma Öğretimindeki Yenilikler*, **Çoluk Çocuk Dergisi**, Sayfa 31–32
17. KAVCAR, C.(1998).**Türkçe Öğretimi**, Ankara: Engin Yayınevi

18. KARASAR, N. (1995). **Bilimsel Araştırma Yöntemi Kavramları, İlkeler, Teknikler**. Ankara: Hacettepe TAŞ Kitapçılık
19. _____(2000) **Araştırmalarda Rapor Hazırlama**, Ankara: Nobel Yayınları
20. _____(2003) **Bilimsel Araştırma Yöntemi**, Ankara: Nobel Yayın.12. Baskı
21. KESKİNKILIÇ, K. (2005) **Türkçe Becerileri ve Ses Temelli Cümle Yöntemi İle İlk okuma Yazma Öğretimi**, Asil Yayıncılık
22. MEB, (1964). **Yazı Öğretim i**,İstanbul
23. _____(1995).**İlköğretim Programı**, Ankara
24. _____(1997).**İlköğretim Programı**, Ankara
25. _____(2004)**Türkçe Dersi Öğretim Kılavuzu**, Ankara
26. _____(2005)**İlköğretim Türkçe Programı**, Ankara
27. _____(2005). **İlköğretim Türkçe 1 Öğretim Kılavuzu Kitabı**, İstanbul: MEB Yayınları
28. ÖZPOLAT, V. (2006). *Yeni Müfredatta Bitişik Eğik Yazı*, **Çoluk Çocuk Dergisi, Sayı 57(35)**
29. SÖNMEZ, V.(1994).**Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı**, Ankara: Pegem, 5. baskı
30. ŞAHİN, İ(2005). **İlk Okuma Öğretiminde Ses Temelli Cümle Yöntemiyle Çözümleme Yönteminin Karşılaştırılması**. Yeni İlköğretim Programlarının Değerlendirilmesi Sempozyumu Kitabı,14–16 Kasım 2005,Kayseri
31. TEKIŞIK, H.(1988).**İlk Okuma Yazma Öğretmen Kılavuzu**, Ankara
32. UÇAN, F.(1995). **Birinci sınıf Öğretimi Kılavuzu**, Konya: Pratik Öğretim Yayıncılık
33. VESTER,F. (..) **Düşünmek, Öğrenmek, Unutmak**, İstanbul: Arıtan Yayınları
34. VYGOTSKY, L.S (1998). **Düşünce ve Dil**, İstanbul: Toplumsal Dönüşüm Yayınları
35. YILDIRIM. A.(2006). **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri**, Ankara: Seçkin Yayıncılık

EKLER

EK 1

ANKET FORMU

Değerli Meslektaşım,

Aşağıdaki anket formu İlköğretim 1. sınıf öğretmenlerinin ses temelli cümle yöntemi ile ilk okuma yazma öğretiminin uygulamalarını, karşılaştıkları sorunları ve çözüm önerilerinin neler olduğunu tespit etmek amacıyla hazırlanmıştır. Bu ölçekteki sorulara vereceğiniz cevaplarla yaptığım araştırmaya büyük ölçüde yardım etmiş olacaksınız. Vereceğiniz cevaplar sadece araştırmada kullanılacak, hiçbir şekilde açıklanmayacak ve kimliğiniz gizli tutulacaktır. Her soruyu dikkatli bir şekilde okuyarak samimi olarak cevaplayınız. Yardımlarınız için teşekkür ederim.

Melek DEMİREL
Sınıf Öğretmeni

1. Cinsiyetiniz
 Erkek
 Kadın
2. Hangi okuldan mezunsunuz?
 Eğitim Fakültesi
 Diğer Fakülteler
 Öğretmen Okulu
 Eğitim Enstitüsü
3. Öğretmenlikteki hizmet yılınız?
 1- 5
 6- 10
 11- 15
 15 yıl ve üzeri
4. Birinci sınıfı kaç yıldır okutuyorsunuz?
 1- 3
 4- 6
 7- 9
 9 yıl ve üzeri
5. Okutulan birinci sınıfta kaç öğrenciniz var?
 5- 10
 15- 20
 25- 30
 30 ve üzeri
6. Yaklaşık olarak hangi ayda öğrencileri okumaya geçirdiniz?
 Kasım- Aralık
 Ocak – Şubat
 Mart- Nisan
 Diğer

	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	kısmen katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
7. Lisans döneminde aldığım “İlk Okuma Yazma Öğretimi” dersinin mesleki alandaki uygulamalarda yeterlidir.	()	()	()	()	()
8. İlk Okuma yazma öğretiminde karşılaşılan problemlerin çözümünde öğretmenin rolü önemlidir.	()	()	()	()	()
9. Ses temelli cümle yöntemi hakkında bilgim yeterlidir.	()	()	()	()	()
10. Yöntem hakkında hizmet içi eğitim seminerlerinde verilen bilgiler yeterlidir.	()	()	()	()	()
11. Yöntem hakkında velilerin bilgisi yeterlidir.	()	()	()	()	()
12. Yöntem öğrenci gelişim düzeyine uygundur.	()	()	()	()	()
13. Yöntem okuma hızını artırmıştır.	()	()	()	()	()
14. Yöntemin öğrencilerin akademik benlik algılarını yükselterek özgüvenlerini artırmıştır.	()	()	()	()	()
15. Yöntemin uygulanmasında hazır bulunuşluk düzeyini yükseltici çalışmalar için yeterli zaman kullanarak öğrencileri ilk okuma yazmaya hazırladım.	()	()	()	()	()
16.Yöntem için kabul edilen bitişik eğik yazıyı uygun buluyorum.	()	()	()	()	()
17.Bitişik eğik yazı ile ilgili yeterli bilgiye sahibim.	()	()	()	()	()

	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	kısmen katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
18. Bitişik eğik yazı öğrenci gelişim düzeyine ve okuma hızına uygundur.	()	()	()	()	()
19.Yöntem ve uygulamaları eğitim sistemi için olumludur.	()	()	()	()	()
20.Ses Temelli Cümle Yöntemi Cümle Çözümleme yöntemine göre okuryazarlık bakımından daha verimlidir.	()	()	()	()	()

GÖRÜŞME FORMU

Araştırma Sorusu

İlköğretimde Birinci Sınıf Öğretmenlerinin İlk Okuma Yazma Öğretiminde Kullanılan Ses Temelli Cümle Yöntemini Uygulamaları, Karşılaştıkları Sorunlar Ve Çözüm Yolları Nelerdir?

Okul: _____

Tarih ve Saat(Başlangıç/Bitiş): _____

Görüşmeci: _____

GİRİŞ

Merhaba, ben Melek DEMİREL ve Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü' nde yüksek lisans öğrencisiyim. "İlk Okuma Yazma Öğretimindeki Değişikler Üzerine Bir Araştırma" konulu bir tez çalışması yapmaktayım. Araştırmamda ortaya çıkacak şu anda öğrenci ancak gelecekte sınıf öğretmeni olacak lisans öğrencilerine, sınıf öğretmeni olarak görev yapan öğretmenlerimize "İlk Okuma Yazma Öğretimi" konusunda katkıda bulunacağını ümit ediyorum. Bu nedenle siz değerli meslektaşımın konu ile ilgili düşünce ve beklentilerinizi, uygulamalarınızı öğrenmek istiyorum.

- Görüşme süresince söyleneceklerin tümü gizli tutulacaktır. Araştırmacı dışında kimse bu bilgileri görmeyecektir. Ayrıca araştırma sonucu görüşülen bireylerin isimleri raporda belirtilmeyecektir.
- Görüşmeye başlamadan önce bu söylediklerimle ilgili sormak istediğiniz bir soru var mı?
- Görüşmenin yaklaşık 45 dakika süreceğini tahmin ediyorum. İzin verirseniz sorulara başlamak istiyorum.

- **Adınız, soyadınız?**
- **Hangi okuldan mezun oldunuz?**
- **Öğretmenlik mesleğinde kaçınıcı yılınızdasınız?**
- **Lisans döneminde "İlk Okuma Yazma Öğretimi " dersi aldınız mı? Bu dersi daha önce almışsanız edindiğiniz bilgileri mesleki uygulamalarınızda kullanabiliyor musunuz?**
- **Kaç yıldır birinci sınıf okutuyorsunuz? Birinci sınıf okuturken ne gibi zorluklarla karşılaştınız?**
- **İlk okuma yazma öğretiminde amacınız nedir? Öğretmenin rolü nedir?**
- **Ses Temelli Cümle Yöntemi hakkında yeterli bilgiye sahip olduğunuza inanıyor musunuz? Yöntemde öğretmenin rolü nedir?**
- **Ses Temelli Cümle Yöntemi hakkındaki görüşleriniz nelerdir?**
- **Ses Temelli Cümle Yöntemini uygularken ne gibi zorluklarla karşılaştınız? Çözüm önerileriniz nelerdir?**
- **Ses Temelli Cümle Yönteminin "okuryazar" olmadaki hızı nedir? Okuma yazma hızını nasıl etkilemiştir? Gelişim düzeyine uygun mudur?**
- **Ses Temelli Cümle Yönteminin öğrencilere neler kazandırabileceğini düşünüyorsunuz?**

- **Ses Temelli Cümle Yöntemi'nde neden bitişik eğik yazı tercih edilmiştir?**
- **Bitişik eğik yazı ile ilgili bilgileriniz yeterli midir?**
- **Bitişik eğik yazı öğrenci gelişim düzeyine uygun mudur? Okuma hızına etkisi var mı?**
- **Ses Temelli Cümle Yöntemi ve uygulamalarının eğitim sistemine olumlu ya da olumsuz katkıları üzerine neler düşünüyorsunuz?**
- **Cümle Çözümleme Yöntemi ile Ses Temelli Cümle Yöntemini okuryazarlık bakımından karşılaştırınız?**